Cartea de vise

Emanuel Swedenborg Cartea de vise

Voltaire a spus că omul cel mai extraordinar menţionat în istorie a fost Carol al XII-lea. În ce mă priveşte, aş spune că omul cel mai extraordinar – dacă admitem asemenea superlative – este poate cel mai misterios dintre personaje: Emanuel Swedenborg. Aş vrea să spun câteva cuvinte despre om, apoi voi vorbi despre doctrina sa, şi asta e ce ne interesează pe noi în primul rând.

Emanuel Swedenborg s-a născut la Stockholm în 1688 şi a murit la Londra în 1772. O viaţă lungă pentru epoca respectivă. El a ajuns aproape nonagenar. Viaţa i se împarte în trei perioade de intensă activitate. S-a calculat că fiecare din aceste perioade a durat douăzeci şi opt de ani. Mai întâi vine la rând omul care se consacră studiilor. Tatăl lui Swedenborg era episcop luteran şi l-a educat pe fiul său în spiritul luteranismului, religie în care piatra unghiulară, cum se ştie, este mântuirea prin graţia divină – graţie în care Swedenborg nu crede. În sistemul său, în noua religie predicată de el, se vorbeşte de mântuirea prin opere, dar aceste opere nu constau nici în slujbe, nici în ceremonii; e vorba de opere veritabile, opere în care omul se angajează total, cu spiritul şi, de asemenea, ceea ce e cu atât mai curios, cu inteligenţa sa.

Swedenborg începe, deci, să studieze teologia pentru ca apoi să se intereseze de ştiinţe. Interesul său merge spre ştiinţele aplicate. S-a constatat mai târziu că el a prevăzut multe din descoperirile ulterioare. De exemplu, ipoteza asupra nebuloasei lui Kant şi Laplace. Apoi, la fel ca Leonardo da Vinci, Swedenborg a desenat un vehicul destinat a circula prin aer. El ştia că acest vehicul nu va fi utilizat, dar vedea în el un posibil punct de pornire pentru ceea ce numim noi astăzi avioane. A desenat, de asemenea, vehicule pentru navigaţia sub apă, cum a

prevăzut Francis Bacon. Se interesa apoi – lucru, de asemenea, unic – de mineralogie. A fost asesor la Colegiul Regal al Minelor din Stockholm. S-a ocupat şi de anatomie. Ca şi Descartes, voia să cunoască punctul precis unde spiritul comunică cu trupul.

Emerson spune: Din păcate, ne-a lăsat cincizeci de opere! Cincizeci de volume din care cel puţin douăzeci şi cinci consacrate ştiinţei, matematicilor şi astronomiei. Swedenborg refuză catedra de astronomie a Universităţii din Uppsala căci fugea de orice ar fi avut legătură cu teoria. Nu-l interesa decât practica. A fost inginerul militar al lui Carol al XII-lea. care-l preţuia foarte mult. Eroul şi viitorul vizionar se întâlneau adesea. Swedenborg a imaginat o maşină pentru deplasarea navelor pe uscat, în cursul unuia din războaiele aproape mitice ale lui Carol al XII-lea, despre care Voltaire a scris pagini atât de frumoase. Vasele de război trebuiau transportate pe o distantă de douăzeci de mile.

Mai târziu s-a stabilit la Londra, unde a studiat diferite meserii: meşteşugul de tâmplar şi ebenist, tipografia, fabricarea instrumentelor ştiinţifice. A desenat hărţi ale globului terestru. Se poate spune că a fost un om eminamente realist. Îmi amintesc o frază din Emerson care spunea că nimeni n-a dus o viaţă mai realistă decât Swedenborg. Trebuie să ştim aceasta când considerăm ansamblul operei sale ştiinţifice şi practice. La cincizeci şi cinci de ani, publicase aproape douăzeci şi cinci de lucrări de mineralogie, anatomie şi geometrie. A fost, printre altele, om politic: senator al regatului.

Apoi survine faptul capital al existenţei sale. Acest fapt capital a fost o viziune avută la Londra, viziune precedată de vise pe care le-a transcris în jurnalul său! Ele n-au fost publicate, dar ştim că e vorba de vise erotice[1].

---

1 În Suedia, Cartea de vise a fost publicată încă din 1859 la Norsteds Forlag (n.tr.).

Atunci s-a produs marea lui viziune, considerată de unii ca un act de nebunie. Dar claritatea operei sale exclude o asemenea ipoteză; niciun moment nu ne simţim în prezenţa unui nebun.

Swedenborg îşi expune mereu doctrina cu multă luciditate. La Londra, un necunoscut care l-a urmărit pe stradă a intrat după el în casă spunându-i că este Iisus şi că Biserica se află în plină decădere – ca templul evreilor în vremea lui Iisus Hristos – şi că el avea misiunea s-o restaureze creând o a treia Biserică, cea de la Ierusalim.

Totul părea absurd, de necrezut, dar ne rămâne opera lui Swedenborg. Şi această operă vastă e scrisă într-un stil cu desăvârşire senin. El nu recurge în niciun moment la argumente. Să ne amintim cuvintele lui Emerson: Argumentele n-au convins niciodată pe nimeni. Swedenborg expune totul cu autoritate, cu o calmă autoritate.

Iisus, deci, i-a spus că-i încredinţează misiunea de a înnoi Biserica, că o să-i fie permise vizitele în lumea de dincolo, lumea spiritelor cu nenumăratele ei ceruri şi infernuri. El avea datoria de a studia Biblia. Înainte de a începe să scrie, Swedenborg consacră doi ani studiului limbii ebraice, căci dorea să citească textele originale. A studiat din nou textele Scripturii, crezând că a aflat în ele o bază pentru doctrina sa, întrucâtva după metoda cabaliştilor, care găseau în Scripturi justificări pentru ceea ce căutau ei înşişi.

Să vedem, înainte de toate, care era viziunea lui Swedenborg în ceea ce priveşte lumea cealaltă, viziunea despre imortalitatea personală, în care el a crezut, şi vom constata că totul se bazează pe liberul arbitru. În Divina Commedia a lui Dante – operă atât de frumoasă din punct de vedere literar – liberul arbitru încetează în momentul morţii. Morţii sunt judecaţi de un tribunal care hotărăşte dacă ei merită cerul sau infernul. Dimpotrivă, în opera lui

Swedenborg lucrurile stau altfel. Swedenborg ne spune că atunci când un om moare, el nu-şi dă seama că e mort, fiindcă tot ce-l înconjoară rămâne identic. Continuă să se afle în casa lui, prietenii vin să-l vadă, umblă pe străzile oraşului. Nu se gândeşte că e mort. Dar curând începe să remarce câte ceva. Începe să observe un lucru care la început îl bucură, apoi îl nelinişteşte: totul pe lumea cealaltă este mult mai intens decât în lumea noastră.

Noi ne imaginăm lumea cealaltă într-un fel destul de vag, dar Swedenborg ne spune că, dimpotrivă, senzaţiile sunt mult mai vii. De exemplu, există mult mai multe culori! Şi dacă ne gândim că, în cerul lui Swedenborg, îngerii, oriunde s-ar afla ei, sunt mereu în faţa Domnului, putem să ne imaginăm un fel de a patra dimensiune. În orice caz, Swedenborg ne repetă mereu că lumea de dincolo e mult mai intensă decât lumea noastră. Că sunt mult mai multe forme şi culori. Totul este mai concret, mai tangibil decât aici. Astfel încât, ne spune el, lumea asta, în comparaţie cu lumea pe care el a văzut-o în nenumăratele sale plimbări în ceruri şi infernuri, este asemeni unei umbre. E ca şi cum am trăi în umbră.

Îmi amintesc de o frază a Sfântului Augustin care spune în Cetatea lui Dumnezeu că plăcerea senzuală trebuie să fie mai puternică în Paradis decât aici. Căci e de neconceput ca acea cădere din rai să fi ameliorat ceva. Swedenborg afirmă acelaşi lucru. El vorbeşte de plăcerile simţurilor în ceruri şi în infernurile de dincolo şi spune că ele sunt mult mai intense decât cele de aici, de pe pământ.

Ce se întâmplă cu un om când moare? La început, nu îşi dă seama că e mort. El îşi urmează ocupaţiile obişnuite, prietenii vin să-l vadă, vorbeşte cu ei. Apoi, încet-încet, omul constată cu groază că totul e mult mai intens, că sunt mult mai multe culori. Am trăit până acum în umbră, îşi zice omul, şi abia acum trăiesc în lumină. Aceasta poate să-l bucure un moment.

Apoi necunoscuţi se apropie şi vorbesc cu el. Aceşti necunoscuţi sunt îngeri şi demoni. Swedenborg spune că îngerii, ca şi demonii, n-au fost creaţi de Dumnezeu. Îngerii sunt oameni care s-au înălţat până când au căpătat o formă îngerească, iar demonii sunt oameni care au coborât în stadiul demonic. Astfel încât toată populaţia cerurilor şi infernurilor e compusă din oameni deveniţi îngeri sau demoni.

Îngerii, deci, se apropie de cel mort. Dumnezeu nu condamnă pe nimeni la infern. Dumnezeu ar vrea ca toţi oamenii să fie mântuiţi.

Dar în acelaşi timp Dumnezeu a dat omului liberul arbitru, teribilul privilegiu de a se condamna el însuşi la iad sau de a merita cerul. Altfel spus, Swedenborg menţine pentru lumea cealaltă doctrina liberului arbitru pe care doctrina ortodoxă o suprimă după moarte. Există o regiune intermediară, care e cea a spiritelor. În această regiune stau oamenii, spiritele celor morţi şi conversează cu îngerii şi demonii.

Atunci vine acel moment, care poate să întârzie o săptămână, sau ani îndelungaţi, nu ştiu câţi ani, vine momentul în care omul decide ori să fie demon, ori să ajungă la starea angelică. În primul caz el merită infernul. Această regiune intermediară e făcută din văi şi apoi din hăuri. Hăurile se pot deschide la un nivel inferior, comunicând cu infernurile, sau la nivelul superior, unde comunică astfel cu cerurile. Omul înaintează, face conversaţii şi caută tovărăşia celor care îi plac. Dacă are un temperament demonic, el preferă tovărăşia demonilor. Dacă are un temperament angelic, tovărăşia îngerilor. Dacă vreţi să aveţi o descriere a acestora mai vie decât descrierea mea, o veţi găsi în al treilea act al piesei Om şi supraom a lui Bernard Shaw.

E curios că Shaw nu-l aminteşte niciodată pe Swedenborg. Cred că l-a citat implicit, de-a lungul propriei

sale doctrine. Deoarece sistemul lui John Tanner reia doctrina lui Swedenborg fără s-o numească, îmi închipui că nu e vorba de o trădare şi că Shaw a crezut în mod sincer în acest sistem, că el a ajuns la aceleaşi concluzii cu ajutorul lui William Blake, care pune în practică doctrina mântuirii predicată de Swedenborg.

Omul, deci, conversează cu îngerii şi demonii. După propriul său temperament, el e atras fie de unii, fie de alţii. Cei care se condamnă la infern – Dumnezeu nu condamnă pe nimeni – se simt atraşi de către demoni. Dar ce sunt infernurile? După Swedenborg, ele pot avea diferite aspecte. Pentru noi sau pentru îngeri, ele au aspectul unor regiuni mlăştinoase sau aspectul unor regiuni unde oraşele au fost distruse de incendii: dar cei care sunt acolo par fericiţi. Se simt fericiţi în felul lor, adică sunt plini de ură şi regatul lor nu are monarh: ei conspiră tot timpul unii contra altora. E o lume politică, joasă, o lume de conspiraţii. Acesta este infernul.

Apoi avem cerul, un loc diametral opus, infernului. După Swedenborg – şi aceasta e partea cea mai dificilă a doctrinei sale – există un echilibru între forţele infernale şi cele cereşti, echilibru necesar pentru supravieţuirea lumii. În acest echilibru, Dumnezeu e mereu cel care comandă şi lasă spiritele infernale în iad, pentru că ele nu sunt fericite decât acolo.

Swedenborg ne povesteşte cazul unui spirit demonic care soseşte în cer, respiră parfumul cerului, aude conversaţiile din cer şi totul i se pare oribil. Parfumul îi pare fetid, lumina obscură. Atunci se întoarce în infern, fiindcă el e fericit numai acolo. Cerul este lumea îngerilor. Swedenborg adaugă că infernul are forma unui demon şi cerul forma unui înger. Cerul se constituie din societăţi de îngeri şi Dumnezeu se află printre ei. Dumnezeu e reprezentat prin soare. Soarele îi corespunde lui Dumnezeu, pe când cele mai groaznice infernuri sunt cele

occidentale şi nordice. Dimpotrivă, infernurile sunt mai blânde în Est şi Sud. Nimeni nu e condamnat să se ducă acolo. Fiecare caută societatea care-i place, tovărăşia care-i place, după înclinarea care i-a dominat viaţa.

Cei care ajung în cer îşi fac o idee greşită, îşi închipuie că în cer se vor ruga tot timpul: li se permite rugăciunea, dar după câteva zile ori câteva săptămâni încetează să se mai roage: îşi dau seama că cerul nu e aşa cum credeau ei. Apoi îl adoră pe Dumnezeu, îi înalţă laude. Lui Dumnezeu nu-i place să fie lăudat. Şi atunci ei renunţă la adulaţie. Apoi ei îşi închipuie că ar putea să fie fericiţi conversând cu cei dragi sau cu eroii iluştri, dar după un timp îşi dau seama că aceste fiinţe dragi şi marii eroi pot fi la fel de plictisitori pe lumea cealaltă cum au fost pe pământ. Ceea ce îi oboseşte, şi abia atunci intră în cerul veritabil. Amintesc aici un vers din Tennyson, care spunea că sufletul nu doreşte locuri aurite, că doreşte pur şi simplu darul de a continua, de a nu sfârşi, de a fi.

Altfel spus, cerul lui Swedenborg este cerul iubirii şi, mai ales, un cer al muncii, un cer altruist. Fiecare înger munceşte pentru ceilalţi: toţi lucrează pentru binele celorlalţi. Nu e un cer pasiv. Niciun cer al recompensei. Dacă ai un temperament angelic, vei avea parte de cer şi te vei simţi bine acolo. Dar există în cerul lui Swedenborg un alt aspect important: cerul lui e un cer prin excelentă intelectual.

Swedenborg povesteşte emoţionanta istorie a unui om care în timpul vieţii şi-a propus să câştige cerul: pentru aceasta a renunţat la toate plăcerile simţurilor. – S-a retras în deşert. S-a desprins de toate. S-a rugat să dobândească cerul. Şi astfel, încet-încet, şi-a sărăcit viaţa. La moartea lui ce se întâmplă? Ajunge în cer şi acolo nu ştie ce să aleagă. Încearcă să asculte conversaţiile îngerilor, dar nu înţelege nimic. Încearcă să înveţe artele, încearcă să asculte tot, să înveţe tot, dar nu reuşeşte, căci e sărăcit.

Un om drept, dar sărac cu duhul. I se acordă atunci graţia de a putea proiecta imaginea deşertului. În acest desert el se roagă fără să se despartă de cer, cum se ruga pe pământ – căci el a înţeles că s-a făcut nedemn pentru cer prin penitenţa sa, şi-a sărăcit viaţa refuzând bucuriile şi plăcerile ei, lucru care e departe de a fi bun.

Ceea ce este o idee originală a lui Swedenborg. Înainte de el, lumea considera că mântuirea ţine de morală. Că, dacă un om este drept, mântuirea îi e asigurată. „Împărăţia Cerurilor e a celor săraci cu duhul" etc: mesajul lui Iisus. Dar Swedenborg merge mai departe. El spune că nu e suficient, că omul drept trebuie să se mântuiască şi din punct de vedere intelectual. El imaginează cerul ca o serie de conversaţii între îngeri. Dacă un om nu e în stare să urmărească conversaţiile acestora, el nu e demn de a intra în ceruri. Trebuie să rămână singur.

Vom avea astfel trei lumi. Lumea spirituală, unde, după un timp, omul va merita cerul sau infernul. Infernul e în mod real regizat de Dumnezeu, care are nevoie de acest echilibru. Demonul nu e tot timpul aceeaşi persoană, căci infernul apare ca o lume a conspiraţiilor, cu oameni care se detestă, care se grupează ca să-şi atace aproapele.

Swedenborg conversează apoi cu diferite personaje din paradis şi infern. Totul îi e permis pentru ca el să fondeze noua Biserică. Şi ce face Swedenborg? Nu predică: el publică anonim cărţi scrise într-o latină sobră şi aridă. Difuzează el însuşi aceste opere şi astfel se scurg treizeci de ani din viaţa sa. Locuieşte la Londra, unde duce o viaţă foarte simplă. Se hrăneşte cu lapte, pâine şi legume. Uneori vine un prieten din Suedia şi atunci îşi acordă câteva zile de răgaz.

La sosirea în Anglia, Swedenborg a vrut să-l cunoască pe Newton pentru că îl interesau în mod deosebit noua astronomie şi legile gravitaţiei. Dar nu a reuşit

niciodată să-l întâlnească. Îl interesa mult poezia engleză. Îi citează în scrierile sale pe Shakespeare, Milton şi alţi poeţi. Le admira mult imaginaţia. Altfel spus, acest om avea simt estetic. Ştim că atunci când se afla în călătorie – şi a călătorit în Suedia, Anglia, Germania, Austria, Italia – el a vizitat uzinele şi cartierele sărace. Era mare amator de muzică. Într-un cuvânt, un honnête homme, cum se spunea pe vremea aceea. S-a îmbogăţit. Servitorii săi locuiau la parterul casei lui din Londra (demolată de curând) şi îl auzeau conversând cu îngerii sau discutând cu demonii. Bineînţeles, nu permitea ca cineva să-şi bată joc de viziunile sale, dar nici nu cerea să fie crezut: încerca, mai degrabă, să schimbe vorba.

Apare o diferenţă esenţială între Swedenborg şi ceilalţi mistici. La Sfântul Ioan al Crucii avem descrieri foarte vii ale extazului. Extazul e transmis în termeni de experienţă erotică sau cu metafore luate din starea de beţie. Un om, de exemplu, se află în prezenta lui Dumnezeu, iar Dumnezeu îi seamănă. Rezultă un întreg sistem de metafore. Dimpotrivă, în opera lui Swedenborg nu e nimic asemănător. Avem numai povestirea unui călător care a parcurs pământuri necunoscute şi care descrie totul în mod minuţios.

De aceea, la drept vorbind, lectura nu e prea distractivă. E doar surprinzătoare şi, treptat, devine plăcută. Am citit patru volume de Swedenborg care au fost traduse în engleză şi publicate la Everyman’s Library. Mi s-a spus că există o traducere spaniolă, o selecţie, publicată de Editora Nacionál. Am citit câteva rezumate ale admirabilei conferinţe ţinute de Emerson despre oameni excepţionali, care cuprinde: Napoleon sau omul universului, Montaigne sau scepticul, Shakespeare sau poetul, Goethe sau omul Uterelor, Swedenborg sau misticul. Este lectura care m-a introdus în opera lui Swedenborg. În acea conferinţă devenită celebră, Emerson

nu e până la capăt de acord cu Swedenborg. Ceva îl deranjează, poate marea lui minuţie, sau dogmatismul. Swedenborg revine mereu asupra aceloraşi fapte. Repetă aceeaşi idee. Nu caută analogii. E un călător care a parcurs o ţară foarte ciudată, nenumărate ceruri şi infernuri şi povesteşte ce a văzut.

Să vorbim acum de o altă temă a lui Swedenborg: teoria corespondenţelor. El spune că fiecare cuvânt din Biblie are cel puţin două sensuri. Dante credea că există patru sensuri pentru fiecare verset.

Totul trebuie citit şi interpretat. De exemplu, dacă e vorba de lumină, lumina e pentru el o metaforă, simbolul evident al adevărului. Calul simbolizează inteligenţă, căci el ne duce de la un loc la altul. Swedenborg stabileşte astfel un întreg sistem de corespondenţe. Prin aceasta se apropie de cabalişti.

Apoi ajunge la ideea că, în lume, totul se bazează pe corespondenţe, că întreaga creaţie e, de fapt, o scriere secretă, o criptografie pe care trebuie s-o descifrăm, că toate lucrurile sunt în realitate cuvinte, numai lucrurile pe care nu le putem înţelege rămân pentru noi literă moartă.

Îmi amintesc de o teribilă aserţiune a lui Carlyle, care l-a citit, nu fără profit, pe Swedenborg şi a spus: Istoria universală e o scriere pe care trebuie s-o descifrăm şi s-o transcriem continuu. Şi e adevărat: necontenit suntem martorii istoriei universale şi în acelaşi timp actorii ei. Suntem, de asemenea, literele, simbolurile: un text divin în care se înscrie destinul nostru. Am cu mine un dicţionar al corespondenţelor. Putem să luăm orice cuvânt din Biblie şi să vedem care e sensul spiritual pe care Swedenborg i l-a dat.

Bineînţeles, el a crezut mai ales în mântuirea prin opere. Nu numai opere ale spiritului, dar şi ale inteligenţei. Pentru el, cerul este, în primul rând, un cer al lungilor consideraţii teologice – îngerii, mai întâi de toate,

conversează. Şi cerul e, totodată, plin de iubire. Se acceptă căsătoria. Precum şi toată senzualitatea acestei lumi. Swedenborg nu vrea să renege sau să diminueze nimic.

Ştiu că Biblioteca Naţională din Buenos Aires posedă un exemplar din Raiul şi Iadul. Dar în anumite biblioteci teozofice nu se găsesc deloc operele lui Swedenborg. Cu toate că el e un mistic mult mai complex decât alţii: dintre cei care au mărturisit extazul şi au încercat să-l descrie într-un fel care uneori a putut fi şi literatură. Swedenborg e primul explorator al lumii celeilalte, un explorator care trebuie în mod serios luat în consideraţie.

Swedenborg ne-a lăsat o operă vastă. Vă recomand tuturor Adevărata Religie Creştină şi, mai cu seamă, această carte despre rai şi iad. Cartea a fost tradusă în latină, germană, franceză şi cred că şi în spaniolă. (N.r. şi română) Doctrina sa e expusă foarte clar. E absurd să credem că avem de-a face cu opera unui nebun. Un nebun n-ar fi putut să scrie cu atâta luciditate. De altfel, viaţa lui Swedenborg a cunoscut o totală schimbare: după care abandonează operele ştiinţifice. Considera că operele ştiinţifice au fost doar o pregătire dictată de Dumnezeu pentru a-i permite mai târziu să facă faţă altor misiuni.

Swedenborg se consacră, deci, călătoriilor în ceruri şi infernuri, conversează cu îngerii şi cu Iisus, ca apoi să ne povestească totul într-o proză senină, o proză care se vrea mai ales clară, fără metafore şi emfază. Există multe anecdote memorabile, de exemplu aceea pe care v-am mai povestit-o, cu omul care dorea să merite cerul dar nu a primit decât deşertul pentru că singur îşi sărăcise viaţa.

Conferinţă ţinută de JORGE LUI S BORGES la Buenos Aires în 1978

Cele două vieţi ale lui Emanuel Swedenborg

Emanuel Swedenborg a fost un geniu al Ştiinţei şi un mare mistic, „ultimul profet”, cum a fost numit în Europa. Personalitatea sa nu e doar originală, ci şi uimitoare

pentru ţara şi contextul în care s-a manifestat. A fost admirat şi răsplătit cu onoruri de regele Carol al XII-lea, pentru care a construit tot felul de maşini complicate de război. La fel ca Leonardo da Vinci, Swedenborg a cercetat îndelung natura şi a lăsat lumii studii importante, construcţii ingenioase şi chiar o originală maşină de zburat. Un om universal, în sensul profund al Renaşterii. A fost înnobilat de regina Ulrika Eleonora şi regele Carol al XII-lea şi a primit cele mai înalte onoruri şi toată recunoaşterea pe care un savant şi-o poate dori. Dar, pe la mijlocul vieţii sale dedicate cercetării ştiinţifice, Swedenborg trăieşte o criză profundă, de natură religioasă şi părăseşte brusc lumea ştiinţei; are viziuni pe care le notează în mod telegrafic şi incoerent în ceea ce va deveni mai târziu, pentru posteritate, Cartea de vise; începe să vorbească cu îngeri şi spirite. Apoi, la Londra, unde se exilează, forţat de atitudinea ostilă a compatrioţilor săi, Domnul însuşi i se arată pentru a-i încredinţa misiunea de a întemeia o nouă Biserică, „Noul Ierusalim”. În această perioadă, Biserica suedeză oficială îl declară eretic, din cauza ideilor sale şi a comportamentului său bizar. Până în zilele noastre Swedenborg e considerat de necunoscători drept un şarlatan, un bolnav de nervi, în acelaşi fel cu Paracelsus în Elveţia, sau Jakob Böhme în Germania. Refuzat, negat şi batjocorit de ai săi, Swedenborg trăieşte mai mult în Anglia şi începe, odată cu cea de-a doua viaţă a sa, o operă vastă, originală şi profetică, scrisă în limba latină, cunoscută sub numele de Revelaţii. Acestea au trezit admiraţia unor mari scriitori care au fost inspiraţi de Swedenborg: Balzac, Blake, Strindberg, Emerson, Almqvist etc. În mod paradoxal, Swedenborg e un reprezentant strălucit a ceea ce, în general, numim esenţa poporului suedez. Un amestec rafinat şi armonios de ştiinţă practică şi inspiraţie divină, din aceeaşi familie spirituală cu predecesoarea sa, Sfânta Birgitta de Vadstena, primul

geniu poetic al Suediei. Birgitta, care era de neam regal, s-a căsătorit de timpuriu, a dat naştere la opt copii şi a dus cu bine barca grea a căsniciei, cu un extraordinar simţ practic, până când a rămas văduvă şi a părăsit lumea în care trăise până atunci, convertindu-i şi pe copii la credinţa sa. A călătorit la Roma şi a învins şi acolo prejudecăţile catolice masculine. Revelaţiile Sfintei Birgitta de Vadstena, ca şi cele ale lui Swedenborg, au un înalt nivel estetic şi intelectual şi sunt accesibile numai unui public iniţiat, unui public deprins cu descifrarea şi studiul Bibliei.

Itinerariul spiritual al lui Swedenborg cuprinde două perioade marcate prin etapa în care începe să ţină un fel de jurnal intim al călătoriilor şi apoi al viselor. Interpretarea viselor relevă nivelul spiritual atins în noua lui viaţă, în care valorile ştiinţifice sunt criticate cu luciditate, Swedenborg manifestându-şi opţiunea fermă pentru valori spirituale care presupun o purificare fizică şi psihică a subiectului. Jurnalul cuprinde anii 1743 – 1744 şi nu e scris în niciun caz pentru a fi publicat: e un document intim, personal, un îndrumător în sensul Discipolilor lui Pythagora, o psychostasia; un fel de a cântări sufletul; de a intui direcţia în care se îndreaptă marele necunoscut, Sufletul.

În rândurile care urmează am încercat să punctez evenimentele de mare importanţă din prima viaţă a lui Swedenborg, viaţa savantului plină de căutare obositoare, o căutare în beznă, cum a numit-o el însuşi mai târziu; beznă, care a fost, poate, condiţia de a ajunge la lumină, la revelaţie, la „făcliile învierii”. Momentul crizei marchează starea de grafie, un lucru cumplit, căci e greu de purtat graţia divină, precum tot ceea ce este dincolo de înţelegerea şi ştiinţa umană. Boala apare ca mijloc de purificare, boala de origine divină, ca mijloc şi ca probă pentru a pătrunde în zona spirituală, lucru tulburător

pentru cel care trebuie să trăiască încă în material. Experienţă posibilă dar dureroasă, dând naştere la fenomene noi, pe care omul nedeprins cu conştiinţa spiritualului le confundă cu bolile psihice incurabile. Datele acestei prime vieţi a unui om neobişnuit, a unui savant, conţineau din abundenţă germenii luminii de Paşti, a „viziunii învierii”, după expresia lui Swedenborg.

*

— La 29 ianuarie 1688 se naşte la Stockholm Emanuel Swedberg, al doilea fiu al lui Jesper Swedberg (1653 – 1735), care era atunci preot al regimentului regal al lui Carol al XI-lea şi care va fi episcop (luteran, bineînţeles) de Skara. Familia e originară din Dalama. Micul Emanuel îşi va pierde mama la vârsta de opt ani.

— În 1698 îşi începe studiile la Uppsala, pe care le termină strălucit după zece ani. În 1709 devine doctor în filosofie, dar curând tot interesul său se îndreaptă către ştiinţele naturale; de asemenea, către muzică, în care progresele sale sunt atât de rapide, încât uneori îl înlocuieşte pe organistul de la celebra catedrală din Uppsala. În acelaşi an se îndrăgosteşte de fiica savantului Poihem, dar nu se căsătoreşte fiindcă nu se simte îndeajuns de iubit. Toată viaţa va rămâne celibatar, dar interesul său pentru femei este maxim, interes de care va aminti şi în însemnările din Cartea de vise. De altfel, a scris şi o carte despre căsătorie: Tratat curios de fericire în căsătorie. În 1710 se îmbarcă pentru Anglia, unde rămâne patru ani studiind matematica, muzica, ştiinţele naturale; e interesat de versurile lui Newton, dar nu există nicio dovadă că cei doi s-au întâlnit; e primit călduros de Edmund Halley; se preocupă intens de astronomie. Pentru a-şi completa studiile, călătoreşte în Mândra, Olanda, Germania, Franţa (limba franceză îi e atât de familiară, încât pe fiecare pagină a Cărţii de vise foloseşte cuvinte franţuzeşti pe care le va schimba după modelul limbii

suedeze).

— În 1710 publică (în Pomerania, la Greifswald) versuri: o culegere de fabule imitându-l pe Ovidiu.

— În 1714 alcătuieşte un catalog (o listă completă cu toate invenţiile pe care le-a creat de la începutul vieţii sale) pentru ruda sa Benzelius, viitor arhiepiscop la Uppsala. Printre altele: o maşină cu aburi, o maşină de zbor dotată cu aripi fixe şi propulsată de o elice (noutate remarcabilă în acel timp), un aparat submarin, o puşcă cu aer comprimat, un model de ecluză de tip nou, o pendulă de apă destinată a reprezenta mişcarea planetelor… Toată viaţa va fi pasionat de astfel de invenţii.

— În 1716, Regele Carol al XII-lea îl numeşte asesor extraordinar la Colegiul Regal al Minelor. Fondează prima revistă ştiinţifică suedeză, „Daedalus Hyperboreus" (1716 – 1718). La treizeci de ani cunoştea zece limbi, dintre care câteva orientale; mai târziu, după criza mistică, învaţă ebraica şi aramaica.

- În 1719 îi dedică reginei Ulrika Eleonora studiul înălţimea apei şi forţa fluxului şi a refluxului, un tratat de geologie prin care demonstrează că Suedia a fost altă dată acoperită complet de apă şi că la ora la care el îşi scria tratatul partea orientală a ţării urca mereu. Regina Ulrika Eleonora este atât de încântată de activitatea sa ştiinţifică, încât îl înnobilează; de aceea, îşi modifică numele (din Swedberg devine Swedenborg).

— În 1721 publică, la Amsterdam, Prodromus principiorum rerum naturalium, unde expune principiile chimiei şi ale fizicii.

— În 1722 scrie şi publică „Moneda, comerţul şi economia suedeză".

— În următorii zece ani îşi împarte timpul între Colegiul Regal al Minelor şi studiile sale. În această perioadă setea sa de cunoştinţe e nelimitată şi se

raportează la tot ce e fenomen uman.

— În 1729 a fost ales membru al Academiei Regale de Ştiinţe din Uppsala.

— În 1734 publică, la Leipzig, Opera philosophica et mineralia, apoi operele grandioase: Prodromus de infinito et causa finali creationis deque mechanismo animae et corporis. Principia rerum naturalium.

— Începând din 1736 cunoaşte starea căreia îi va da numele de deliquium: e vorba de uşoare ameţeli şi nevoia de a dormi, căreia îi cedează; aceasta e urmată de senzaţii de purificare şi libertate extremă. Specialiştii au identificat în această stare un stadiu incipient de schizofrenie a cărei evoluţie a atins punctul culminant între 1743 – 1745, pentru ca apoi să se domolească. În acest timp Swedenborg începe să-şi noteze visele, fără îndoială pentru că le găsea bizare, vise în care vedea semne. Din păcate, notele din 1736 – 1740 s-au pierdut. Ele ar fi putut constitui o introducere magistrală la Cartea de vise, care este o continuare a acelui timp misterios.

— În 1736 călătoreşte în Germania, Olanda, Franţa, Italia; călătorie descrisă în Itineraria, carte de peregrinări, terminată în 1739.

— Între 1740 – 1741 apare la Londra opera sa majoră: Oeconomia regni animalis, un tratat de anatomie bazat pe observaţii medicale, în care susţine că sediul funcţiilor psihice se află în cortexul cerebral, că acolo se localizează centrii senzoriali şi motori, totul fiind în mod automat controlat de coloana vertebrală. În această operă, savantul Swedenborg, care crezuse într-un mecanism materialist, aduce un punct de vedere nou, pe care-l argumentează cu acelaşi spirit de sistem şi acelaşi radicalism intelectual. Dacă spiritul e cel care contează cel mai mult, înseamnă că el e cel care animă totul, inclusiv materia. În acest caz, trebuie să vedem universul şi omul ca pe nişte emanaţii ale luminii divine.

— Swedenborg se întoarce la Stockholm în 1741 şi e ales (la propunerea lui Linné) membru al Academiei Regale de Ştiinţe. Devine teozof, se îndreaptă către Dumnezeu prin forţa ştiinţei, devine un om căruia ştiinţa i-a dat gustul infinitului, al absolutului.

— De aici înainte începe cea de a doua viaţă a lui Swedenborg: se dezinteresează de ştiinţele exacte, trecând definitiv la teozofie şi religie. În Cartea de vise este consemnată marea iluminare din 1743, când el a primit puterea de a comunica direct cu spirite şi îngeri. Îşi propune să studieze în aceeaşi manieră sistematică lumea spiritului. Se spune că într-o seară, în 1745, la Londra, într-o viziune i se arată Domnul Nostru Iisus, care-i comunică misiunea sa nouă: cu acelaşi zel şi metodă cu care a descris lumea sensibilă, trebuie să exploreze lumea suprasensibilă, lumea supranaturală; să devină profet, să devină în mod ştiinţific vizionar. În Cartea de vise putem urmări acest lung proces: prin ce mijloace simple ajunge să comunice cu spiritele şi invizibilul; şi cu ajutorul viselor pe care le notează imediat, pe viu, pentru a nu pierde nimic din energia lor spirituală, un procedeu pe care suprarealiştii l-au folosit cu încântare. Deci, începând din 1745, când scrie De cultu et amore Dei (un comentariu al primului capitol al Genezei), Swedenborg conversează în mod regulat cu spiritele; el aude limba lor la fel de clar ca limba omenească. El atrage atenţia asupra spiritelor rele, nocive, a celor care nutresc o ură infernală împotriva oamenilor şi care doresc să-i corupă în corpul şi sufletul lor.

— În 1747, Swedenborg îşi dă demisia din postul de asesor pentru a se consacra total noii sale vocaţii.

— Scrie Arcana Coelestia (8 volume, 1749 – 1756), interpretări alegorice cuprinzând Apocalipsul relevat. Judecata de Apoi, Noul Ierusalim (1758) Şi înţelepciunea îngerilor (1763). Ideea fundamentală e că lumea naturală

şi cea spirituală se află într-o strânsă corespondenţă. Metoda de lucru e introspecţia (în stare de veghe) şi visul (în starea somnului) pentru a releva „Sensul ascuns al Cuvântului”. Cuvântul este graţia care face legătura între Domnul şi om. Începe deci o perioadă de muncă intensivă: se culcă la ora şapte, mănâncă drept cină pâine muiată în lapte, la prânz nimic, dar bea de mai multe ori pe zi cafea îndulcită, preparată de el însuşi – Totuşi iese în lume. E elegant cu doamnele, conversează, îşi păstrează pasiunea pentru muzică. Pe data de 19 iulie 1759 vede din Göteborg un incendiu care are loc la Stockholm.

— E celebru în toată Europa. În 1768 publică De amore conjugiali, operă care îl impresionează foarte mult pe Balzac: viaţa conjugală, după Swedenborg, se prelungeşte dincolo de existenta terestră. Relaţia vizibil-invizibil dictează şi justifică toate lucrurile, stabilind legătura dintre îngeri şi fiinţele terestre.

— În 1769 Biserica oficială din Suedia îl declară eretic pentru că a anunţat venirea unei Biserici noi, fondată pe revelaţiile sale personale.

— În 1771 îi apare la Amsterdam opera importantă Vera Christiana Religio. Apoi, întorcându-se în Anglia, îl întâlneşte pe John Wesley, şeful metodiştilor, care-i prezice că va muri în 29 martie 1772.

— Într-adevăr, moare în 29 martie 1772. Craniul său e furat. Acum câţiva ani a fost vândut la licitaţie, recuperat de guvernul suedez şi pus alături de corpul său, care odihneşte în catedrala din Uppsala.

— În 1883 apar în Anglia operele sale postume: Adversaria în Libros Veteris Testamenti şi Diarium Spirituale, unde sunt adunate toate materialele vizionare care stau la baza predicilor sale.

*

Cartea de vise realizează un portret colorat al savantului Swedenborg aflat în pragul unei schimbări

totale. Se remarcă puritanismul ambivalent al autorului. Swedenborg vorbeşte tot timpul de plăcerile sale nocturne, de faptul că a fost tot timpul vieţii sale pasionat de sex.

Din viziune în viziune, omul vechi e pe punctul de a se estompa şi un nou om se prefigurează: cel care aude şi vede spirite şi îngeri, care e atins de suprasenzorial, are stări cataleptice, trăieşte starea de levitaţie. Sunt evocate durerile fizice şi tulburările fiziologice asociate stării de transă, după care urmează clarviziunea şi o vedere excelentă, astfel încât poate citi cu ochiul liber caracterele minuscule ale Bibliei. Nimic bizar, nimic patologic. Swedenborg avea cincizeci şi şapte de ani, dar nu renunţase încă la niciuna din plăcerile sale. Nimic în aceste pagini unice nu e contrafăcut sau atins de ipocrizia misticilor. Swedenborg nu avea de gând să publice acest text important. E un noroc pentru noi să-l citim acum şi să descoperim în el portretul unui savant subtil obsedat de puritate, pasionat de religia creştină, al unui savant care dorea să transforme iubirea de sine într-o iubire mai mare pentru Dumnezeu. Visul său e visul unei iubiri mai mari, sexualitatea însăşi constituind în acest sens un transfer, ceva care trebuie trăit şi depăşit, precum în acea imagine simbolica a urcării muntelui, în care umilinţa este fundamentul reuşirii. Niciun fel de ipocrizie sau de auto-înduioşare la acest om neobişnuit: Emanuel Swedenborg, şi în Cartea de vise, un document unic, un mesaj plin de tandreţe pentru toate generaţiile.

O carte despre catharsis, despre pregătirea pentru lumea spirituală, acolo unde se vor desăvârşi destinele noastre individuale, acolo unde va avea loc moartea şi transfigurarea corpurilor. Căci materia aşteaptă să fie spiritualizată.

G.M.

Cartea de vise

1. Pe data de 21 iulie 1743 am plecat din Stockholm

şi am ajuns pe 27 la Ystad, după ce am trecut prin oraşele Talje1, Nyköping, Norrköping, Linköping, Gränna, Jonköping. Am întâlnit-o la Ystad pe contesa De la Gardie2 cu cele două domnişoare ale ei şi cei doi conţi, contele Persen3, maiorul Lantingshausen4 şi magistrul Klingenberg5. Pe 31 au sosit şi generalul Stenflycht6 cu fiul său şi căpitanul Scheckta.

2. Din cauza vântului potrivnic, n-am înălţat pânzele înainte de 5 august, eram în suita generalului Stenflycht. Pe data de 6 am intrat în Stralsund, pe 7 dis-de-dimineaţă, în oraş; în aceeaşi zi, contesa şi generalul au plecat.

3. La Stralsund am vizitat din nou fortificaţiile de la Badentore până la porţile Franken8. Triebsse şi Knieper, de asemenea casele unde a locuit regele Carol al XII-lea, palatul Meijerfeld9, bisericile Sf. Nicolae şi Sf. Iacob, care au fost distruse în timpul asediului10, apoi Sf. Maria. Am făcut o vizită colonelului şi guvernatorului Schwerin11, subintendentului Löper, şefului de poştă Criwitz. În biserica Sf. Nicolae, ni s-a arătat o pendulă peste ale cărei ace indicatoare a căzut trăsnetul în 1670, 1683 şi 1688, exact la ora şase. Am vizitat apoi noile lucrări de dincolo de Kniepertor; l-am întâlnit pe Carl Jesper Benzelius12. Am vizitat instalaţiile hidraulice care alimentează oraşul, constând din tuburi duble.

4. Pe data de 9 august am plecat din Stralsund şi am traversat Damgarten; din Mecktemburg am trecut prin Rimnitz până la Rostock, unde am vizitat opt biserici, cinci mari şi cinci mici, o mănăstire de femei pentru opt persoane.

5. De acolo am călătorit până la Wismar, unde erau şase biserici, cele mai frumoase fiind Sf. Maria şi Sf. Gheorghe.

6. Am plecat de acolo pe data de 11, pe drum am vizitat Gadebusch13, unde a avut loc bătălia dintre suedezi şi danezi; apoi până la Ratzeburg, care e înconjurat de o

mlaştină; de aceea am trecut peste un pod lung.

7. Pe 12 am ajuns la Hamburg, am locuit la Keiserhof, unde locuia şi contesa De la Gardie; i-am întâlnit pe baronul Hamilton14, pe Reuterholm15, Triewald16, König17, pe asesorul Awerman, am fost prezentat prinţului Augustus, fratele Alteţei Sale Regale, care vorbea suedeza, apoi, prin marele mareşal al palatului Lesen, Alteţei Sale Regale Adolf Fredrik18, am depus contenta 19 mea, ceea ce va fi tipărit şi am arătat recenzii ale precedentei.

8. Pe 17 am părăsit Hamburgul şi m-am îndreptat spre Buxtehude traversând fluviul, unde, pe o lungime de o milă, se întindea cea mai fermecătoare campagne pe care am văzut-o în Germania; am traversat o grădină nesfârşită de meri, peri, pruni, nuci, castani, precum şi tei şi ulmi.

Pe data de 18 la Bremen, unde erau fortificaţii solide şi oraşe periferice, dintre care cel mai frumos era Neustadt; în apropierea podului care duce într-acolo sunt unsprezece mori de apă, aşezate unele lângă altele. Am vizitat primăria oraşului în piaţă, precum şi statuia acelui Grosse Roland20 care e emblema unui oraş liber, apoi biserica St. Nicolae şi catedrala; m-am dus la spital, unde se găsesc, de asemenea, câteva statui.

9. Pe 20, din Bremen la Leer, prin Oldenburg, care e un domeniu aparţinând regelui danez; bune fortificaţii, cu destul de multă apă în jur. Am trecut, de asemenea, prin Neuschants; aproape de Leer e o redută numită Leerort, ea aparţine Olandei. De acolo la Groningen, care e un oraş mare, aparţinând prinţului Oraniei. La Leeuwarden se vede palatul rezervat pentru ei şi mama sa, palat numit Palatul Prinţesei, precum şi primăria oraşului şi altele; se ajunge acolo cu trekschuit 2 l-ul.

10. La Groningen avem două drumuri: unul până la Harlingen şi altul până la Lemmer; la primul se ajunge cu trekschuitul, la celălalt cu trăsura; dar se ia drumul spre Harlingen prin Leeuwarden. De la Harlingen, care e un

oraş mare…

(Continuarea lipseşte, câteva pagini din manuscrisul original par a fi rupte. Partea care urmează conţine note despre visuri pe care Swedenborg, fără îndoială, le-a avut înainte de a ţine în mod sistematic un jurnal de vise. E vorba de punctele 1 – 7 din însemnările despre vise. Punctele 8 – 11 cuprind observaţii despre schimbările care încep să se producă în starea sa fizică şi psihică.)

1. Despre tineretul şi familia gustaviană.

2. Despre Veneţia şi frumosul paiais.

3. Despre Suedia, despre norul alb din cer.

4. Despre Leipzig, despre cel care era în apa clocotită.

5. Despre cel care se rostogoli cu lanţul în adânc.

6. Despre regele care făcu daruri de preţ într-o colibă.

7. Despre valetul care voia ca eu să plec.

8. Despre plăcerile mele nocturne.

Mă miram de mine că nu aveam nimic încă de făcut pentru propria mea onoare, încât am simţit consecinţele; a nu mai fi înclinat către sex, cum am fost toată viaţa mea.

9. Cum am fost în exstasibus vigilibus aproape tot timpul.

10. Cum mă opuneam spiritului; şi cum apreciam atunci aceasta, pentru a descoperi apoi că nu a fost decât nebunie, fără suflet şi legătură; şi trebuie să fie la fel pentru o bună parte din lucrurile scrise de mine, deoarece, în măsura în care am neglijat forţa spiritului, toate greşelile sunt numai ale mele, pe când veritates nu-mi aparţin.

Da, mă simţeam uneori în stare de impatience şi aveam, se pare, exigenţe când lucrurile nu mergeau atât de uşor cum voiam eu, căci nu făceam nimic pentru dragostea de mine; vedeam şi mai mult nevrednicia mea şi mulţumeam pentru graţie.

11. Cum descopeream că de când am ajuns la Haag, înclinaţia şi mândria pentru munca mea au dispărut, lucru de care mă minunam de unul singur;

cum pasiunea pentru femei, care a fost principala mea pasiune, dispăru atât de rapid;

cum am avut cel mai bun somn în timpul nopţii, chiar mai mult decât necesar;

despre extazele mele, înainte şi după somn;

gândurile mele clare asupra acestor lucruri.

Cum mă opuneam forţei Duhului Sfânt, şi ce s-a întâmplat apoi; cum am văzut spectre hideux, fără viaţă, înlănţuite îngrozitor, şi ceva care se mişca în toate astea, cu o fiară care mă ataca pe mine şi nu copilul.

Se făcea că eram culcat pe un munte, sub care era un adânc; erau protuberante acolo unde eram culcat, voiam să mă ridic ţinându-mă de una dintre ele, fără sprijin pentru picior, dedesubt era un hău. Înseamnă că vreau să mă salvez singur de prăpastie, lucru imposibil.

Cum o femeie s-a culcat alături de mine, ca şi cum aş fi fost treaz; voiam să ştiu cine este, ea vorbea încet, dar spunea că ea este pură, în timp ce eu miroseam urât; era, cu siguranţă, îngerul meu păzitor, căci atunci începu ispitirea.

NOTE

1 Telge-Södertalje – Swedenborg traversează Suedia plecând din Stockholm până în sudul Scaniei, la Ystad, de-a lungul lacului Vätter.

2 Contesa De la Gardie (1695 – 1745) – văduvă în momentul în care Swedenborg scrie jurnalul său de călătorie, soţia unuia dintre cei mai importanţi oameni ai Suediei din acel timp, Magnus Julius de la Gardie. După moartea soţului, s-a stabilit la Paris. Cele două domnişoare sunt doamnele sale de compagnie, necăsătorite, de origine nobilă.

3 Persen, Fredrik Axel von (1719 – 1794) – conte, în

acel timp ofiţer francez, iubit de Marie-Antoinette.

4 Lantingshausen. Jakob Albrekt von – baron, (1699 – 1769) locotenent general în 1757. guvernator general în 1759, în serviciul Franţei timp de douăzeci de ani.

5 Klingenberg, Carl (mort în 1757) – un intelectual din Uppsala, cunoscut ca inspirator şi prieten al doamnei Nordenflychts, supranumită „Muza Nordului”.

6 Stenflycht, Johan (1682 – 1758) – în acel timp, colonel suedez şi locotenent general francez. A conspirat împotriva regatului Suediei, a fost proscris; după amnistie, revine în Suedia, în 1742.

7 Scheckta, Borje Philip (1699 – 1770) – militar, muschetar al Gărzii Regale în 1717, ofiţer de stat major în 1743.

8 Badentor, Frankentor etc. – nume de porţi ale oraşului fortificat Stralsund.

9 Palatul Meijerfeldt – reşedinţa guvernatorului general suedez Johan August Meijerfeldt (1664 – 1749).

10 Asediul oraşului Stralsund – oraşul ruinat s-a predat la 22 decembrie 1715 asediatorilor prusaci şi danezi.

11 Schwerin, Claus Filip von (1689 – 1748) – baron, colonel al garnizoanei din Stralsund în 1737, comandant în 1743.

12 Benzelius, Carl Jesper (1714 – 1793) – nepotul după soră al lui Swedenborg, profesor la Universitatea din Lund în 1750, apoi episcop la Strângnăs în 1776.

13 Bătălia de la Gadebusch, de la 20 decembrie 1712, care a marcat sfârşitul dominaţiei suedeze în secolele XVII-XVIII.

14 Hamilton, Carl Fredrik (1705 – 1753) – mareşal al Curţii.

15 Reuterholm, Nils Esbjomsson (1676 – 1756) – baron, guvernator al provinciilor Nărke şi Varmland în 1739.

16 Triewald, Marten (1691 – 1747) – inginer şi constructor de fortificaţii, unul din fondatorii Academiei de Ştiinţe din Suedia, unde Swedenborg va fi ales, la propunerea lui Linné, în 1741.

17 König, Johan Fredrik (1690 – 1747) – şef al poştelor şi agent diplomatic al Suediei la Hamburg.

1 Adolf Fredrik – tocmai ales a urma la tron, pe 23 iunie al acelui an.

19 contenta – lat., se referă la cuprinsul operei Regnum animale. Swedenborg foloseşte des cuvinte în latină şi franceză.

20 Grosse Roland – statuie celebră de la începutul secolului al XIV-lea, simbol al libertăţii şi independenţei oraşului Bremen.

21 Trekschuit – un fel de barcă cu fund plat, folosită pe canalele Olandei.

1744.24 – 25 martie

1. Şedeam aproape de o maşină care era pusă în mişcare de o roată şi în ale cărei spiţe mă încurcam din ce în ce mai mult, ele ridicându-mă fără să pot să scap. M-am trezit. Sau mă cufundam şi mai mult în încurcătură sau aceasta privea pulmones în utero1, subiect despre care am scris imediat după aceea: amândouă.

2. Eram într-o grădină care avea multe plante frumoase, dintre care doream să am una, dar mă uitam dacă se găsea acolo vreun drum pentru plimbare, şi mi se părea că-l văd şi mă gândeam la un altul. Acolo era cineva care culegea o cantitate de gângănii invizibile şi le omora – zicând că sunt păduchi pe care altcineva îi lăsase şi-i aruncase aici şi care îi infestau pe ei acolo. Eu nu vedeam aceste gângănii, vedeam numai o altă gânganie mică pe care o lăsam să cadă pe un cearşaf alb în apropierea unei femei; era necurăţenia care trebuia extirpată din mine.

3. Coboram o scară mare, la capăt era o scară, cu totul liberă şi sigură, şi drept în jos era o gaură care ducea

într-un adânc destul de mare; era greu de ajuns pe partea cealaltă fără să cazi în acea gaură. Pe partea cealaltă erau nişte persoane, le întindeam mâna ca să traverseze. M-am trezit. E pericolul de a cădea în adânc dacă nu primesc ajutor.

4. Vorbeam destul de familiar cu pretendentul nostru la tron în Suedia, care se transformase în femeie, apoi cu Carl Brokman2, căruia îi spuneam să fie pentru el şi care răspundea ceva; cu Erland Broman3, ca să-i spun că am revenit aici. Nu ştiu ce înseamnă asta, dacă nu cumva e vorba de ceea ce va urma.

5. Intram într-o cameră magnifică şi vorbeam cu o femeie care era o mare doamnă a curţii; voia să-mi povestească ceva. Atunci intră regina4 şi trecu în altă cameră, părea să fie chiar a aceluia care-l reprezenta pe succesorul nostru la tron. Am ieşit pentru că eram îmbrăcat destul de obişnuit, abia sosit din călătorie, cu un surtout lung şi vechi, fără pălărie şi peruque; mă miram că ea îşi dădea osteneala să vină după mine; povestea că cineva a dat maftresse-ei sale toate bijuteriile, dar le-a primit înapoi, deoarece ea a auzit că el nu i le dăduse pe cele mai frumoase; atunci ea a aruncat bijuteriile. Regina mă ruga să intru, dar eu mă scuzam că eram îmbrăcat atât de neglijent, neavând perucă; trebuia mai întâi să mă duc acasă. Ea răspunse că asta nu avea nicio importanţă. În ceea ce priveşte ce trebuia să scriu atunci: să încep Epilogum părţii a doua, cea la care voiam să adaug un prolog, dar nu era necesar; cum s-a şi petrecut. Ceea ce ea povestea despre bijuterii, acestea sunt veritates care ni se revelează dar care sunt luate înapoi din cauză că ea s-a simţit ofensată că nu a avut totul. Vedeam apoi bijuteriile în mâinile sale, precum şi un mare rubin în mijloc.

NOTE

Notarea viselor propriu-zise începe numai cu acest capitol. În manuscris înseamnă noaptea de 24 spre 25.

Swedenborg notează mai întâi visul, ca apoi să-i dea o interpretare plauzibilă. Mai târziu el va sublinia interpretarea, adăugând la fiecare frază – „asta înseamnă”. Totuşi el nu foloseşte întotdeauna această metodă.

1 Pulmones in utero – Swedenborg tratează despre dezvoltarea fătului în cartea sa Regnum animale.

2 Broocman Carl, (1709 – 1761) – Swedenborg a scris din greşeală Brokman; celebru tipograf care locuia la Norrkoping, autorul unei enorme compilaţii geografice despre provincia Ostergotland.

3 Broman, Erland (1704 – 1757) – mareşal al curţii, unul din spiritele cele mai corupte ale acelui timp, a încurajat frivolităţile regelui Fredrik I.

4 Regina – e vorba de Ulrika Eleonora, văduva regelui Adolf Fredrik şi despre amanta acestuia, Hedvig Taube, căreia regele îi făcea cadouri. Aceasta obişnuia să refuze cadourile de mâna a doua ale regelui. Cartea de vise propune mai multe interpretări: pe plan istoric, temporal şi pe plan spiritual. Pe plan spiritual, regina, ca şi femeile, în general, reprezintă pentru Swedenborg virtuţile. Regina, în mod special, e un simbol pentru inteligenţă şi înţelepciune. În acest sens, aici, Swedenborg se simte încă nevrednic de a fi primit de regină. În toată cartea revine motivul iubire-cunoştinţe spirituale care cer totul de la adepţii lor, altfel aceştia sunt brutal îndepărtaţi.

25 – 26 martie

1. Se făcea că luam o cheie, intram, gardianul examina ce fel de cheie aveam; i le arătam pe toate, dacă eu trebuia să am două1, dar mă gândeam că Hesselius2 avea o altă cheie. Eram arestat, supravegheat, mulţi oameni veneau la mine cu trăsura, consideram că n-am făcut nimic rău, amintindu-mi totuşi că nu va fi văzut cu ochi buni faptul că am luat această cheie. M-am trezit. Multe interpretări: că am luat cheia anatomiei, cealaltă, pe care o avea Hesselius, era cheia pentru medicină; cum, de

asemenea, cheia pentru pulmonesă este arteria pulmonaris şi, în acelaşi fel, cheia a tot motum corporis sau spiritualiter.

2. Ceream un medicament pentru boala mea4, mi se dădu o cantitate de zdrenţe ca să plătesc, am luat jumătate şi am ales din cealaltă jumătate, dar am dat înapoi toate zdrenţele, spunea că vrea să cumpere el însuşi ceea ce putea să mă vindece.

3. Zdrenţele erau gândurile corpului meu, cu ele, care nu erau bune de nimic, voiam eu să mă vindec.

4. Am ieşit apoi şi vedeam multe imagini negre, una din aceste imagini negre mi-a fost aruncată, vedeam că ea nu putea să se adapteze cu baza. Asta însemna cred că ratio naturalis nu putea să se adapteze cu spiritualis.

NOTE

1 Două chei – e vorba aici de cheia ştiinţei şi cheia teologiei. Swedenborg se găsea într-o mare dilemă: era oare permis pentru el, ca om de ştiinţă, să se folosească de cheia teologiei?

2 Hesselius, Johan (1687 – 1752) – doctor în medicină, asesor la Collegium Medicum, membru al Academiei de Ştiinţe, rudă cu Swedenborg.

3 Pulmones – plămâni, arteria pulmonaris – arteră pulmonară, motum corporis – mişcarea corpului, spiritualiter – spiritualul, ratio naturalis – raţiune naturală în opoziţie cu ratio spiritualis – raţiune spirituală (lat.).

4 Boala mea – era vorba de o boală pe care doctorul Hesselius (ştiinţa) n-o putea vindeca. E boala de a fi prizonier în gândurile corpului, e vorba de impuritate, de rătăcirea pe marginea prăpastie! În acest caz, ratio naturalis era insuficientă pentru a vindeca bolile.

30 – 31 martie

1. Vedeam mai multe femei, pe una, care scria o scrisoare, am prins-o, dar nu ştiu unde a fugit. Femeia era aşezată şi un bărbat galben o lovea pe spate, el ar fi vrut s-

o pedepsească mai aspru, dar era de ajuns aşa. Asta, cred eu, e în legătură cu ceea ce scriu şi am scris, filosofia noastră.

2. Vedeam o femeie de o mare frumuseţe ca în dreptul unei ferestre, unde un copil punea trandafiri; mă lua de mână şi mă conducea. Înseamnă tot ce scriu eu, precum şi suferinţa mea, care trebuie să mă îndrume, după cum cred eu.

3. Vedeam o procesiune de bărbaţi care era magnifique şi atât de frumos împodobită cum n-am mai văzut niciodată, dar care dispăru imediat. Era, după cum cred eu, experienţa care acum este în plină înflorire.

1 – 2 aprilie

1. Călăream în văzduh pe un cal; intram în toate camerele, în bucătărie şi aiurea în căutarea cuiva, dar nu-l găseam; camerele erau nemăturate. În fine, am fost condus în văzduh, într-o sală unde am primit două pâini frumoase şi atunci îl regăsii pe el; era destulă lume şi în sală se făcuse curat. Înseamnă Sfânta împărtăşanie a Domnului.

2. Regele Carol era aşezat într-o cameră întunecată şi spunea ceva neclar, apoi întreba pe cineva care se găsea la masă dacă n-a aflat ceea ce el întreba; acela îi răspundea că da. El închise brusc ferestrele şi eu îi ajutam să aranjeze perdelele; apoi m-am suit pe cal, n-am luat drumul la care mă gândeam, dimpotrivă, peste munţi şi văi, galopam repede; mă însoţea un balast greu şi nu puteam să mă debarasez totuşi; calul se obosea sub acest balast şi voia să-l ducă la cineva; el intră şi calul deveni un animal doborât, roşu ca sângele, şi rămase culcat. Asta înseamnă că am avut tot ce trebuia pentru instruirea mea şi că poate am apucat pe un drum greşit; balastul este lucrul care îmi rămâne de făcut şi care mă însoţeşte: este el cel tare, pe acel drum, se obosi într-atât, încât muri.

3. Ieşeam dintr-o trăsură care era condusă într-un

lac, scufundându-se în adânc, vizitiul strigă către altă trăsură să o avertizeze: era periculos atunci când el intra. Priveam la cealaltă trăsură, se vedea în spate un corp care se desfăşura, ca un ecran; eu şi cu cel care se găsea în spatele meu am luat acel ecran, am intrat şi l-am îndoit. Însemna că începutul lucrului meu era greu, era anunţată cealaltă trăsură să fie atentă, şi că eu trebuie să mă limitez şi să nu fac note atât de lungi.

2 – 3 aprilie

1. Soseau două persoane, intrau într-o casă nou construită, dar care nu era încă amenajată; dădeau un ocol prin jur, dar nu păreau bine dispuse; noi vedeam că puterea noastră dispăruse şi ne temeam de ele. Una dintre persoane a venit la mine şi mi-a spus că mia rezervat o pedeapsă pentru joia care vine, care era Joia Sfântă şi că dacă nu fug (nu ştiam pe unde să ies) ar vrea să-mi arate drumul. M-am trezit. Asta înseamnă că invitasem într-o colibă neamenajată şi nemăturată persoanele cele mai de seamă şi ele au găsit totul în dezordine; ar fi trebuit să fiu pedepsit, dar mi s-a arătat, din milă, drumul ca să scap de furia lor.

2. Era un cerşetor care striga că vrea carne de porc, voiau să-i dea altceva, dar el se încăpăţâna să ceară carne de porc. M-am trezit; aceeaşi semnificaţie, cred.

3. Vedeam două grupuri de soldaţi, în albastru, care treceau în două corps în pas cadenţat pe sub fereastra mea care era întredeschisă; voiam să privesc afară primul marş care mi se părea magnifique. M-am trezit; e păzitorul divin, ca să nu pier.

N.B. 3 – 4 aprilie 1744, care a fost ziua dinainte de Paşti.

1. N-am găsit nimic din toată acea noapte, deşi m-am trezit des, credeam că totul a dispărut şi am stabilit şi că am fost abandonat sau gonit. Dimineaţa, mi se părea că eu călăream şi mi se arăta încotro, dar când am văzut, se

făcuse întuneric; îmi dădeam seama că m-am rătăcit, dar atunci se făcu lumină, am văzut că m-am rătăcit, am văzut drumul, precum şi o pădure şi boschete spre care trebuia să mă îndrept şi în spatele lor, cerul. M-am trezit; atunci mi-a venit de la sine un gând despre prima vita şi apoi, despre altera vita; mi se părea că totul era plin de graţie divină. Am izbucnit într-un hohot de plâns pentru că eu n-am iubit, şi mai mult pentru că eram supărat că am fost dus şi mi s-a arătat drumul împărăţiei tuturor graţiilor şi pentru că eu, nevrednicul, am fost cuprins în graţie.

4 – 5, m-am dus la Masa Sfântă.

1. Se spunea că un curier venise deja, ziceam că asta trebuie să însemne că…

2. Se cânta o melodie şi îmi aduceam aminte un vers din psalmul Iisus e cel mai bun prieten al meu1.

3. Mi se părea că mugurii erau verzi, că s-au deschis.

NOTĂ

1 Psalmul 245 din ediţia Psalmilor în suedeză din 1695.

5 – 6

1. Ziua de Paşti era pe 5 aprilie. Pe când mă îndreptam spre Masa Domnului, ispitirea continuă încă, aproape toată după-amiaza, până la ora 6; cu toate că în mod difuz era o nelinişte ca şi cum aş fi fost damnat şi în infern, cu toate că exista mereu şi speranţa dată de Duhul Sfânt, speranţă foarte puternică, după Pavel, Ad. Rom., Cap. V: 51. I s-a dat putere celui Rău ca să răspândească nelinişte prin diferite gânduri în adâncul nostru. În ziua de Paşti, după Sfânta împărtăşanie, am simţit o mulţumire interioară, deşi fusesem întristat în exterior; ispitirea a venit după-amiază, într-un fel diferit, dar puternic, căci eram asigurat că obţinusem iertarea păcatelor mele; totuşi nu puteam să-mi stăpânesc gândurile zburătoare, deşi ştiam mai bine să mă exprim, lucru care venea de la cel Rău. Rugăciunile mele, precum şi cuvântul Domnului le-au

domolit, credinţa era prezentă în întregime, dar consolarea şi iubirea păreau absente. M-am culcat la ora 9, ispitirea cu zguduituri a durat până la 10, 30; atunci am căzut într-un somn în care toată ispitirea mi-a fost reprezentată: cum Ei. B.2 mă solicita în diferite feluri ca să mă tragă de partea sa şi să mă antreneze în acea pârtie (voluptate, bogăţie, vanitate), dar el nu putea să mă ducă acolo; opuneam cu atât mai multă îndârjire cu cât el mă dispreţuia. Apoi, mă uneam cu un şarpe, gri-închis, care era câinele lui B., căruia îi dădeam mai multe lovituri cu un ciomag, dar în zadar, că nu puteam să-l ating niciodată în cap. El voia să mă muşte, dar nu putea; l-am prins de bot; el nu putea să mă muşte, dar nici eu nu puteam să-i fac vreun rău. Până la urmă l-am prins de fălci şi l-am strâns în aşa fel de bot încât ţâşni un fel de venin; se zicea că acest câine nu-mi aparţinea defel, dar cum voia să mă muşte, trebuia să-l pedepsesc. După care părea că spune că n-a putut să mă facă să spun măcar un cuvânt; mă certam astfel cu el; când m-am trezit, iată ce am spus: Ţine-ţi gura. Se poate vedea prin aceasta, fără a dezvolta, ceea ce a fost ispitirea, dar mai ales cât de mare a fost mila lui Dumnezeu, prin meritele lui Hristos şi ale lucrării Duhului Sfânt, slavă lui în vecii vecilor. Imediat îmi veni în gând cât de imensă e graţia Domnului, încât e de ajuns să rezistăm ispitei care ne e destinată, numai prin graţia şi opera lui Dumnezeu, totuşi; e acţiunea Lui şi nu a noastră şi ea nu ţine cont de slăbiciunile pe care le-am avut şi care totuşi trebuie să fi fost multiple; de asemenea, cât de mare e splendoarea pe care Domnul ne-o dă, după un scurt timp de vicisitudini.

2. Apoi am adormit din nou şi am văzut toată noaptea cum mai întâi am fost legat de alţii, în diverse feluri, în tot ce era păcat; apoi cum eram amestecat în minunate şi indescriptibile mişcări circulare, încât toată noaptea am fost iniţiat într-un fel straniu, apoi mi s-a spus: Se poate ca

un jacobit3 să fie mai cinstit? Apoi, la sfârşit, am fost primit cu o îmbrăţişare, apoi s-a spus: El nu trebuie numit aşa sau aşa, cum s-au menţionat nume, ci astfel: nu-mi aminteam dacă nu era „jacobit”; aceasta nu pot s-o descriu, era o series mystica.

3. Apoi m-am trezit şi m-am culcat din nou de multe ori şi totul însemna răspunsuri la întrebările mele, dar în aşa fel încât era atâta viaţă şi atâta splendoare în tot, cât nu pot descrie pentru nimic în lume, căci totul era ceresc; atât de clar pentru mine, dar imposibil apoi de prezentat. Într-un cuvânt, eram în cer şi auzeam cuvinte cu care nicio limbă omenească n-ar fi putut să exprime viaţa; această splendoare care decurgea din acest delice profund.

4. În plus eram treaz ca într-un extaz ceresc, lucru de asemeni indescriptibil.

5. M-am culcat în pat la ora 9, m-am sculat între 9 şi 10, am stat în pat de la 12 la 1. Binecuvântat să fie Cel înalt, glorie, slavă, binecuvântat să fie numele Lui, Sfânt, Sfânt, Domnul Dumnezeu Savaot.

6. Cum învăţam din experienţă ce vrea să spună să nu iubeşti pe îngeri mai mult decât pe Dumnezeu, îngerii care aproape au dat peste cap toată lucrarea; dar în ceea ce-L priveşte pe Domnul Nostru, la ajutorul pe care ei îl aduc când iubirea e departe în jos nu trebuie dată nicio atenţie.

7. Descopeream în mine cu o claritate strălucitoare cum cea mai mare fericire e de a fi martir, cum această indescriptibilă graţie, unită cu iubirea de Dumnezeu, face ca să doreşti să înduri suferinţa care nu e nimic în comparaţie cu cele eterne; şi cum cel mai neînsemnat lucru e să-ţi sacrifici viaţa.

8. Aveam, de asemenea, în spirit şi în corp un sentiment de indescriptibilă bucurie, încât dacă ar fi fost şi mai înaltă, corpul, ca să zic aşa, s-ar fi dizolvat de curată bucurie.

9. Aceasta a avut loc între prima şi a doua zi de Paşti, precum şi a doua zi de Paşti în întregime.

NOTE

1 Epistola Sf. Apostol Pavel către Romani, V: 5: „Iar nădejdea nu ruşinează pentru că iubirea lui Dumnezeu s-a vărsat în inimile noastre, prin Duhul Sfânt, Cel dăruit nouă”.

2 Ei. B. sau Erland Broman, sau Eric Benzelius.

6 – 7 aprilie. N.B. N.B. N.B.

1. Seara, am căzut pradă unei altfel de ispite; mai exact între 8 şi 9 seara, când citeam despre minunile pe care Dumnezeu le-a făcut prin intermediul lui Moise. Mă gândeam că o parte din înţelegerea mea s-a amestecat la aceasta, încât nu puteam să am o credinţă puternică aşa cum ar fi trebuit. Credeam şi nu credeam; mă gândeam că din această cauză îngerii şi Dumnezeu li se arată păstorilor şi nu filosofului care permite înţelegerii sale să intre în joc astfel încât se întâmplă mereu să ne întrebăm de ce El a recurs la vânt când a adunat lăcustele, pentru ce El l-a înăsprit pe Faraon fără să acţioneze imediat, şi alte lucruri de genul ăsta, de care, fără îndoială, eu râdeam în mine, dar ele făceau totuşi ca atât de mult credinţa mea să nu fie fermă. Priveam focul şi-mi spuneam mie însumi: dacă e aşa, n-ar trebui să cred că focul există, precum, de asemenea, că simţurile exterioare sunt mai fallaces decât ceea ce Dumnezeu însuşi spune şi care e lipsa veritas; trebuie să cred mai degrabă asta decât pe mine însumi. Cu astfel de gânduri şi multe altele am petrecut o oră sau o oră şi jumătate, râzând în mine de ispititor; e de remarcat că, în aceeaşi zi, m-am dus la Delft şi, toată ziua, am avut graţia de a fi în gânduri profunde, spirituale; profunde şi frumoase cum n-am avut niciodată, şi totul în ziua aceea era opera Duhului, descoperită în mine.

2. La ora 10 m-am culcat în pat, simţindu-mă puţin mai bine. Dar, după o jumătate de oră, am auzit un zgomot

sub capul meu; mă gândeam că e ispititorul care pleacă; imediat am început să tremur puternic, din cap şi din tot corpul, cu o anumită trosnitură şi asta de mai multe ori; descopeream că era în mine ceva sfânt. Am adormit aşa şi, către miezul nopţii, sau către ora 1 sau 2 dimineaţa, am fost cuprins de mari tremurături din cap până-n picioare, cu un trosnet mare ca şi cum mai multe vânturi s-ar fi confruntat şi mă zguduiau în mod indescriptibil şi m-am prosternat la pământ. În timp ce eram prosternat, în acel moment, eram cu totul treaz şi vedeam cum eram aruncat pe jos, întrebându-mă ce ar putea să însemne toate astea. Şi vorbeam ca şi cum aş fi fost treaz, dar descopeream totuşi cum cuvintele mi s-au pus în gură şi spuneam: O, Atotputernice Iisuse Hristoase, Tu care prin atât de mare milă ai binevoit să vii la un atât de mare păcătos, fă-mă demn de această graţie! Am împreunat mâinile şi mă rugam şi atunci a apărut o mână care-mi strângea puternic mâinile; imediat după aceea, am continuat rugăciunea şi spuneam: Tu care ai promis că o să ai milă de toţi păcătoşii, Tu nu poţi face altceva decât să-ţi ţii cuvântul Tău. Chiar în momentul în care mă găseam în sânul lui şi îl vedeam faţă în faţă; era o faţă cu mină sfântă şi cu trăsături de nedescris, şi surâzătoare, aşa cum cred că a fost chipul său când trăia. Îmi vorbea şi mă întreba dacă aveam un certificat de sănătate1. Am răspuns: Doamne, tu ştii mai bine decât mine. Atunci, zicea El, fă aşa – adică, după cum înţelegeam eu în spiritul meu că înseamnă asta: Iubeşte-mă cu adevărat, sau fă ce ai promis; Dumnezeu îmi dă gratie! Descopeream că asta nu era pe măsura puterilor mele; m-am trezit tremurând; m-am regăsit într-o stare în care eram absorbit în gândurile mele, nici dormind dar nici veghind, şi gândind: ce poate să fie asta, este acesta Hristos, fiul lui Dumnezeu, pe care l-am văzut, dar e un păcat să mă îndoiesc. Dar cum este prescris că trebuie probate spiritele, m-am gândit la tot şi am descoperit, în

legătură cu ce s-a întâmplat în noaptea precedentă, că am fost purificat toată noaptea, înconjurat şi protejat de Duhul Sfânt, astfel, pregătit pentru aceasta şi cum, de asemenea, am căzut cu faţa-n jos, şi că atât vorbele pe care le spuneam cât şi rugăciunile nu veneau de la mine, dar că vorbele acestea mi-au fost puse în gură cu toate că eram eu cel care vorbea, şi că totul era sfânt. Apoi am descoperit că era fiul lui Dumnezeu însuşi care a coborât într-un asemenea trosnet şi care m-a prosternat la pământ, de la El însuşi, şi a făcut rugăciunea, şi apoi a spus că e Iisus, El însuşi; ceream îndurare că a trebuit să mă îndoiesc atâta timp de aceasta; precum şi de a fi avut în gând de a cere un miracol, lucru pe care-l găseam nepotrivit. După care am căzut în genunchi, numai şi numai pentru a cere milă, mai mult nu reuşeam totuşi: am adăugat apoi cerând să obţin iubire, care e opera lui Iisus Hristos şi nu a mea. Între timp eram des cuprins de friguri.

3. Apoi, către zori, am adormit din nou şi atunci totul era în gândurile mele; cum Hristos se leagă cu oamenii: mi-au venit gânduri sfinte, dar de o asemenea natură încât erau insondabile; pentru nimic în lume nu le pot exprima în scris; nici măcar ceea ce s-a întâmplat; singurul lucru pe care-l ştiu e că am avut asemenea gânduri.

4. Apoi îl vedeam pe tatăl meu, într-un veşmânt aproape roşcat; mă chema la el şi mă lua de braţ; acolo unde aveam mâneci false, fără manşete la capăt, luă cele două manşete şi le prinse cu două funde, ca eu să am manşete; ceea ce înseamnă că eu nu aparţin clerului, dar că eu sunt şi trebuie să fiu un funcţionar civil. Apoi el mă întrebă în ce măsură îmi plăcea să dezbat chestiunea că un rege a permis la aproape treizeci de persoane iniţiate în starea spirituală să se căsătorească şi astfel să-şi modifice starea lor. Răspundeam că mă gândisem şi scrisesem ceva în acest sens, dar că asta n-avea niciun raport aici; imediat după aceea m-am trezit spunând că, după conştiinţa mea,

n-ar trebui să se permită să se schimbe starea, nici a acestuia, nici a aceluia, stare la care el a subscris. El adăugă, de asemenea, că era de aceeaşi părere, dar eu spuneam: dacă regele a decis, să fie totuşi aşa. El spunea că va depune votul său în scris; dacă ei erau cincizeci, să fie aşa. Remarcam un lucru important: că nu-l numeam tatăl meu, ci fratele meu; mă întrebam apoi cum se făcea, mă gândeam că tatăl meu era mort, şi acesta, care e tatăl meu, trebuie să fie fratele meu.

5. Să nu uit: îmi venea de asemenea în gând că Duhul Sfânt voia să mă prezinte lui Iisus şi mă arăta Lui, ca pe o operă pe care el a lucrat-o; în aşa fel încât nu trebuia să-mi atribut nimic, că totul era al Lui, cu toate că, prin graţie, El ne acordă acelaşi lucru.

6. Apoi am cântat psalmul pe care-l alesesem atunci: Iisus e prietenul meu cel mai bun (numărul 245).

7. Iată ce am învăţat eu în spiritual: că nu e nimic de făcut decât să ne umilim; că nu e nimic altceva de cerut decât graţia lui Hristos; am adăugat din propria mea credinţă: a avea iubire, dar e temerar, pentru că atunci când ai graţia lui Dumnezeu te laşi cu totul în voia lui Hristos şi faci totul după placul lui; când eşti în graţia lui Dumnezeu, atunci eşti cel mai fericit.

8. Trebuie, prin rugăciunile cele mai pioase, să cer obţinerea iertării înainte de a găsi pace în conştiinţa mea; fiindcă eram totuşi ispitit înainte de a se petrece asta; Duhul Sfânt mă instruia, dar în proasta mea înţelegere, am neglijat umilinţa care e fundamentul a tot.

NOTĂ

1 Certificat de sănătate (sundhetspass) – un certificat de non-contagiune eliberat unui vapor după trecerea prin carantină.

7 – 8

1. Toată noaptea, a fost ca şi cum aş fi coborât în adânc, pe scări şi prin alte încăperi, dar cu încredere şi în

siguranţă, încât adâncul nu era periculos pentru mine; atunci îmi veni în vis versul: Nici adâncul şi nici alt lucru, fie că va veni sau…

2. Apoi, mi se părea că sunt împreună cu mai multe persoane la un preot la masă, plăteam pentru această masă aproape un Louis d'or, deci mai mult decât trebuia, dar când am plecat de acolo am dus cu mine două vase de argint pe care le-am luat de la masă. Aceasta îmi făcu râu şi căutam să le trimit înapoi, cum mi se părea că mi se propune; ceea ce înseamnă, cred, că eu în ispită am plătit ceea ce era al meu (prin graţia lui Dumnezeu) mai mult decât trebuia, dar că am învăţat mult în spiritual – reprezentat prin vasele de argint pe care voiam să le retrimit preotului – pentru onoarea lui Dumnezeu, şi într-un fel a Bisericii universale, lucru care se va realiza, mi se pare.

3. Apoi, eram cu o suită destul de mare la un alt preot unde nu mai fusesem niciodată; când am ieşit eram atât de mulţi încât mi se părea că o să-l supărăm pe acel preot; nu-mi plăcea că eram atât de numeroşi şi că preotul era încurcat. Asta înseamnă că aveam prea multe gânduri nestăpânite cum trebuia, şi pe care nu puteam să le stăpânesc: gânduri pe care le vedeam, asemeni unor polonezi, unor husari care rătăcesc, dar care se pare că până la urmă au plecat.

4. Eram de asemeni ispitit, încât îmi veneau gânduri pe care nu le puteam stăpâni; da, atât de brutal încât am încetat de a avea vreun alt gând decât acela de a le da frâu liber, de a rezista forţei spiritului care va duce pe un alt drum; atât de brutal încât, dacă graţia lui Dumnezeu n-ar fi fost mai puternică, aş fi căzut sau aş fi înnebunit. Uneori nu puteam să-mi adun gândurile pentru a-l contempla pe Hristos pe care-l văzusem numai o clipă; mişcarea şi forţa Duhului au căzut peste mine în aşa fel încât aş fi preferat să înnebunesc. Asta se referea la celălalt preot. Pot

compara acest lucru cu cele două talere ale balanţei; pe unul e voinţa noastră şi reaua noastră natură, pe celălalt forţa lui Dumnezeu, pe care Domnul Nostru o duce în ispită aşa încât lasă uneori ca balanţa aceasta să atingă un punct de aequilibrium; dar când ea se apleacă într-o parte, el o ajută să se ridice din nou; iată ce am descoperit după felul de a vorbi al lumii, de unde reiese că numai forţa noastră ne trage în jos şi i se opune mai degrabă decât să fie de ajutor forţei spiritului; şi că e numai şi numai opera Domnului Nostru, care dispune lucrurile după cum înţelege el.

5. Deci descopeream că aceste lucruri se petreceau în gânduri care au fost instituite mult timp înainte, astfel încât descopeream adevărul cuvântului lui Dumnezeu; că nu e nici măcar cel mai mic cuvânt sau gând pe care Dumnezeu să nu-l ştie, şi dacă nu obţinem mila lui Dumnezeu, atunci suntem noi singuri responsabili.

6. Am învăţat că e un lucru unic în această situaţie, în rest nu ştiu nimic decât să mulţumesc pios lui Dumnezeu pentru graţia Lui şi să mă rog ca el să ne-o acorde, iar eu să aflu nevrednicia noastră şi graţia infinită a lui Dumnezeu.

7. Era ciudat că puteam să am în acelaşi timp două gânduri total diferite; asta, pentru mine, care ocupam absolut gândurile altora şi, în acelaşi timp, gândurile ispitei pe care nimic nu avea putere să le alunge; mă ţineau atât de bine prizonier încât nu ştiam unde să fug, căci le purtam în mine.

8. Prin urmare, când îmi veneau în minte diferite lucruri la care mă gândisem mult timp mai înainte şi care erau înrădăcinate, era ca şi cum mi se spunea să găsesc raţiuni de a mă disculpa, ceea ce era, de asemenea, o mare tentation; sau să-mi atribui binele pe care-l făcusem sau, mai bine zis, care se făcuse datorită mie, dar spiritul lui Dumnezeu elimină acestea, angajându-mă, de asemenea,

să găsesc altceva.

9. În acest sens, acest ultim gând fu mai puternic decât precedentele, pentru că el mergea mai în profunzime şi aveam în schimb proba şi mai puternică a spiritului, fund cuprins din când în când de transpiraţii. Ceea ce se întâmpla nu era de natură să mă facă să mă judec pe mine şi mai mult; aveam ferma convingere că m-a iertat, dar că trebuia să mă dezvinovăţesc şi să mă eliberez. Izbucneam des în plâns, nu de supărare, ci de bucurie interioară că Domnul Nostru vrea să-mi acorde o atât de mare graţie mie, unui atât de nevrednic păcătos; căci din toate astea împreună, am ajuns la concluzia că un singur lucru era de făcut: să mă arunc cu umilinţă în graţia Domnului Nostru, să-mi dau seama de propria mea nevrednicie şi să-i mulţumesc lui Dumnezeu pentru graţia sa cu umilinţă; fiindcă dacă există în aceasta ceva glorification care merge la propria voastră onoare, fie că e glorification la adresa graţiei lui Dumnezeu sau a unui alt lucru, este o impuritate.

10. Cum eram în gândurile mele, cum mi se întâmpla des înainte, dacă s-ar fi întâmplat să mă ia cineva drept un sfânt, şi să facă, în consecinţă, caz de mine (cum se întâmpla unor anumiţi oameni simpli, care nu numai că venerează dar şi adoră un pretins fericit sau sfânt), am descoperit atunci că, în zelul în care eram, aş fi putut să fac tot răul acelei persoane, pentru ca păcatul acela să nu o năpăstuiască cu nimic; şi că trebuia, prin rugăciuni ferme, să înduplec pe Domnul Nostru în aşa fel încât să nu am niciun amestec în păcatul atât de condamnabil care ar putea să-mi fie imputat. Căci Hristos singur, în care divinitatea e perfectă, trebuie adorat, întrucât Lui îi e milă de cei mai mari păcătoşi şi nu ţine cont de nevrednicia noastră; de asemenea, nu trebuie să ne rugăm altora decât Lui. El este atotputernic şi unicul mediator; ceea ce face pentru alţii, cei care sunt sfinţiţi, îi revine Lui şi nu nouă, şi

noi trebuie…

11. Mă găseam mai nevrednic decât alţii şi un foarte mare păcătos; unul căruia Domnul Nostru i-a dat să meargă mai în profunzime decât mulţi alţii (în multe lucruri prin ideile mele) şi descopeream că acolo este chiar izvorul păcatului: în gândurile care sunt puse în practică, astfel încât, în acest fel, păcatele mele veneau dintr-un fundament mult mai profund decât al multor altora; prin care găseam nevrednicia mea şi păcatele mele mai mari decât ale altora; pentru că nu e de ajuns să te faci nevrednic – aceasta se poate spune fără ca inima să fie prezentă sau să provină din disimulare – dar a şti că eşti, aceasta e graţia spiritului.

12. În timp ce eram în spirit, mă gândeam, căutam să ştiu dacă puteam să primesc prin gânduri cunoştinţe pentru a evita tot ce e impur; dar observam că, totuşi, în toate circumstanţele, ceea ce ieşea la iveală era ceea ce gândul retrăgea din acest fond de iubire de sine, cum se întâmpla atunci când cineva nu mă lua în seamă după înalta idee pe care eu mi-o făceam despre mine, gândind mereu: dacă ai şti ce graţie mi s-a dat, ai proceda în alt fel; lucru care era imediat impur şi avea ca bază iubirea de sine. În sfârşit, am înţeles şi l-am rugat pe Dumnezeu să mă ierte; dorind ca alţii să poată avea aceeaşi graţie, pe care poate au avut-o sau o vor primi; în aşa fel încât remarcam în mine, în mod clar, ceva din oribilul măr, ceva care n-a fost convertit, şi care e rădăcina şi păcatul originar al lui Adam, da, cealaltă eternă rădăcină a păcatului meu.

13. La masă, am auzit pe cineva care-l întreba pe vecinul său dacă cel care are bani cu nemiluita ar putea să fie mélancolique.

14. Râdeam în spirit şi voiam să răspund, dacă asta ar fi fost potrivit din partea mea în acea societate sau dacă întrebarea mi-ar fi fost pusă mie; căci cel care are totul din

abundenţă nu e numai expus la melancolie, dar la ceea ce e şi mai grav încă, adică la melancolia inimii şi a sufletului, sau melancolia spiritului, care în aceasta operează; şi mă miram că omul acela aborda acest subiect, despre care eu pot la fel de bine să mărturisesc; eu care, graţie lui Dumnezeu, am putut să obţin să mi se acorde din abundenţă tot ce aveam nevoie în ordine temporală; eu care pot să trăiesc numai şi numai din venitul meu şi să împlinesc tot ce am în gând, având chiar un surplus. Ceea ce pot să mărturisesc, deci, e că această întristare sau mélancolie care vine dintr-o lipsă de soutien este în cel mai rău grad corporală şi nu se echivalează în nimic cu altceva. Dar că forţa spiritului este în unul, nu se poate şti nimic cum e în altul, căci poate să pară că altul e puternic din punct de vedere corporal; totuşi, toate astea sunt lucruri în care nu intru…

15. Vedeam o librărie, gândeam imediat că lucrul meu va face mai mult decât lucrul altora, dar mi-am schimbat părerea imediat, căci unul serveşte pe altul, şi Domnul Nostru are mii şi mii de căi pentru a pregăti pe cineva, încât trebuie lăsată fiecărei cărţi valoarea sa, ca un medium proximum sau remotum, după gradul de inteligenţă al fiecăruia. Totuşi, orgoliul ar fi vrut să se manifeste pe loc, Dumnezeu să-l ghideze, el care deţine puterea în mâinile sale.

16. Aveam atât de multă graţie a Domnului încât, atunci când voiam să hotărăsc să-mi ţin gândurile în puritate, descopeream că aveam o bucurie intimă, totuşi cu o suferinţă în corp, care nu putea să suporte beatitudinea sufletelor celeste, fiindcă mă lăsam cu toată umilinţa în graţia lui Dumnezeu ca el să facă ce vrea din mine după bunul său plac. Dumnezeu să-mi dea umilinţă, cum eu văd slăbiciunea mea, impuritatea mea şi nevrednicia mea!

17. În acel timp, eram în toate societăţile ca mai

înainte, şi nimeni nu putea, pentru nimic în lume, să mă schimbe în vreun fel, lucru care era graţia lui Dumnezeu, dar eu ştiam ceea ce… neîndrăznind să spun că ştiam, că mi se acorda înalta graţie, căci descopeream că asta nu putea să aibă alt scop decât acela de a gândi despre mine un lucru sau un altul, după acordul sau opoziţia fiecăruia, sau fără a avea vreun profit în privat… de la glorification graţiei lui Dumnezeu care… prin amour propriu…

18. N-am găsit nicio comparaţie mai apropiată pentru mine decât cea cu un ţăran care era făcut prinţ sau rege, astfel încât el putea să aibă tot ce inima lui îşi dorea, şi totuşi era ceva în el care-l făcea să vrea să afle ceea ce el însuşi nu ştia. Din această comparaţie, am tras concluzia ce e… mâna Ta plină de graţie care face marea bucurie. Cu toate astea eram neliniştit că el nu putea să se bucure de această graţie.

8 – 9

1. Mi se părea că am un câine pe genunchi, de care mă minunam că putea să vorbească; întreba despre fostul său stăpân, Swaben1, era negricios, şi în plus mă săruta. M-am trezit şi am implorat mila lui Hristos, căci un orgoliu mare mă locuieşte şi mă flatează.

2. Apoi, mă gândeam că în ziua mea de penitenţă, care a fost ziua precedentă, s-au făcut multe pachete pentru armată.

3. Apoi intra o femeie tânără îmbrăcată în negru şi spunea că eu trebuia să mă duc la… Atunci veni pe la spate şi mă ţinu atât de strâns, tot spatele, cu mâini cu tot, încât nu puteam să mă mişc; strigam după ajutorul unui om care se găsea pe aproape şi care o ajuta pe această femeie să plece, dar nu eram în stare să-mi mişc braţul. Era ispita din ajun şi faptul că nu sunt capable să fac ceva bun de la mine însumi. Apoi s-a auzit ca un fluierat care a dispărut repede şi am fost prins de frisoane. Vedeam biserica Sf. Petru2, pe cineva care intra în criptă, acolo unde e aşezat

Petru, şi îl purta afară spunând că mai era încă unul care se ascundea acolo.

4. Mi se părea că sunt liber să intru şi să ies; Dumnezeu să-mi arate calea!

5. Apoi vedeam tot ce era impur, şi mă recunoşteam impur din cap până în picioare; imploram mila lui Iisus Hristos.

6. Apoi mi se părea că-mi vine în spirit: Eu, bietul păcătos, text pe care de altfel l-am citit ziua următoare.

NOTE

1 Swab, Anton Antonsson (1702 – 1768) – primar şi membru al Academiei de

Ştiinţe.

2 Biserica Sf. Petru din Roma, ridicată chiar pe mormântul apostolului.

9 – 10

1. Am petrecut toată ziua de 9 în rugăciuni, în cântece de laudă, citind cuvântul lui Dumnezeu, postind, exceptând dimineaţa, când m-am ocupat puţin de alte lucruri; până când veni aceeaşi ispită care m-a silit să mă gândesc la ceea ce nu voiam.

2. Noaptea aceea am dormit cu totul liniştit. Pe la 3 sau 4 dimineaţa m-am trezit şi am stat treaz, dar ca într-o viziune; puteam să ridic ochii şi să stau treaz cât voiam, atât de bine încât eram într-o stare de veghe şi nu altfel, cu toate că mă aflam în spirit. Era o bucurie interioară şi sensibilă în tot corpul, vedeam în mod inefabil cum totul se deschidea, totul zbura, ca să zic aşa, şi se ascundea într-un lucru infinit, ca un centru unde se găsea amor ipse; se întindea de acolo împrejur pentru a coborî din nou, deci per incomprehensibilem circulum, a centro, care era amor într-un corp mortei, de care eu eram atunci umplut; semăna cu bucuria pe care o resimte un om cast când se găseşte într-o iubire adevărată şi în ipso actu1 cu soţia lui; căci o amoenitas2 extrema era răspândită peste tot corpul

meu, şi aceasta, mult timp, mai ales înainte de a mă culca şi o jumătate de oră, da, dacă nu o oră după somn. Acum, când eram printre spirite, cu toate că treaz, căci puteam să ridic ochii şi să stau treaz şi să intru din nou acolo, vedeam şi remarcam că bucuria reală şi intimă venea de acolo şi că, atât de mult cât mă puteam ţine acolo, atâta timp de fericire aveam; şi atâta timp cât intram în altă iubire, care nu se concentra acolo, ca o iubire oarecare pentru sine care nu se concentrează acolo, ieşeam din calea cea bună, fiind exclus. Un mic frig mă cuprinse şi un fel de mic frison, de asemenea greţuri, în care descopeream de unde provenea toată tulburarea mea; descopeream atunci de unde provine marea tortură când spiritul ne întristează; cum, până la urmă, nu e decât o tortură eternă, care intră în infern, când primeşti în mod nevrednic pe Hristos prin împărtăşire, căci atunci spiritul e ca o plagă pentru nevrednicia noastră. Chiar în starea în care mă găseam, mă adânceam şi mai în profunzime în lumea spiritului şi, cu toate că eram treaz, nu puteam să mă guvernez pe mine însumi, dar îmi veni, ca un instinct irezistibil, să mă arunc pe faţă, să unesc mâinile şi să mă rog pentru nevrednicia mea, şi, cu cea mai profundă umilinţă şi pietate, să cer graţia de a obţine, eu, cel mai mare păcătos, iertarea păcatelor mele; remarcam atunci că eram în aceeaşi stare ca noaptea precedentă, dar că nu puteam să văd mai departe, deoarece eram treaz. Mă miram de asta şi atunci mi s-a arătat în spirit că omul care se găseşte în această stare e ca un om care are picioarele în aer şi capul în jos; şi am înţeles pentru ce Moise a trebuit să se descalţe3 când a trebuit să meargă la Cel de Sus şi de ce Hristos a spălat picioarele apostolilor4 şi i-a răspuns lui Petru că atunci când picioarele sunt spălate e de ajuns. Apoi, descopeream în spirit că ceea ce pleacă din centrum însuşi, care e amor, este Sfântul Duh, reprezentat prin apă, căci este numit de asemenea aqua sau unda.

3. Pentru a rezuma: când te găseşti în starea de a nu avea nicio iubire care se concentrează în sine însăşi, dar care se concentrează în binele comun, reprezentat aici în jos, sen mundo morali5, când ai iubirea în spirituali, adică aceea care nu merge la sine însăşi sau la societate, ci la Hristos, în care iubirea constituie de asemenea centrul, atunci te găseşti în adevărata stare: Hristos este finis ultimum, alţii sunt fines medii, aceştia de pe urmă ducând la primul.

4. Apoi am adormit şi am văzut la o masă pe unul din cunoscuţii mei care m-a salutat, dar eu nu l-am remarcat imediat ca să-i răspund la salut. El era afectat şi mi-a adresat câteva cuvinte aspre, voiam să mă scuz, am făcut-o spunând că obişnuiam să fiu în gândurile mele şi să nu văd când eram salutat, că mi se întâmpla câteodată să mă întâlnesc cu prieteni pe stradă fără să-i văd; luam drept martor o cunoştinţă care se găsea acolo şi care aproba, şi am spus că nimeni n-ar vrea (să dea Dumnezeu să fie aşa) să fie mai politicos şi mai umil decât mine; lucru care era provocat de noaptea precedentă, când am fost în altfel de gânduri decât cele în care ar fi trebuit să fiu: să mă ierte Domnul, în mila lui infinită. Dar prietenul meu nu mi-a răspuns, cu toate că, după cum credeam eu, părea convins de asta.

NOTE

1 În ipso acta – în însuşi actul procreaţiei (lat.).

2 Amoenitas – senzaţie de bine (lat.).

3 Moise a trebuit să se descalţe – Exodul, III: 5.

4 Hristos spală picioarele apostolilor – Evanghelia după Ioan, XII: 9 – 10.

5 Semnundo morali – după morala lumii (lat.).

10 – 11

1. Intram într-o cameră sărăcăcioasă, unde era lume multă, totuşi nu vedeam decât o femeie; era în negru, nu urât; se ducea într-o cameră departe, nu voiam s-o

însoţesc, ea mă dădea afară pe uşă. Apoi ieşeam afară şi mă găseam reţinut de mai multe ori de o fantomă, care îmi ţinea tot spatele; în sfârşit, dispăru; ieşeam din nou afară, sosea o fantomă urâtă care făcea acelaşi lucru, era un bătrân urât; până la urmă le-am scăpat. Erau gândurile avute în ajun, când vedeam, fără îndoială, că eram prea nevrednic şi că nu voi suporta asta de-a lungul vieţii mele; mă consolam, zicându-mi că Dumnezeu e puternic în tot şi că forţa Sa face aceasta, dar era totuşi ceva în mine care mă îndemna să nu mă supun cum ar fi trebuit graţiei lui Dumnezeu ca să facă ce vrea din mine după placul Său.

2. Când ieşeam afară, se aflau la o tribună mulţi oameni aşezaţi şi, ce să vezi, un curent puternic de apă ieşea prin acoperiş, atât de puternic încât pătrundea tot ce întâlnea în cale. Erau unii care astupau gaura ca să nu mai curgă, precum şi alţii care se ţineau la o parte, ca apa să nu-i atingă, alţii care o împrăştiau în picături, alţii care deviau curentul pentru ca el să evite tribuna. Era, după cum cred eu, forţa Duhului Sfânt care se infiltra în corpul şi gândurile mele: o parte din ele a oprit-o, o parte m-a rătăcit, altă parte am deturnat-o; căci oamenii de la tribună înseamnă gândurile mele şi voluntatem.

3. Apoi am plecat de acolo şi trebuia, ca şi în gânduri, într-un fel, să măsor şi să divizez în părţi ceea ce mergea din centru către periferii; se părea că este cerul, căci era acolo apoi o strălucire cerească; despre asta, pot, fără îndoială, să gândesc ceva, dar nu îndrăznesc să mă asigur că priveşte ceea ce trebuie să se întâmple.

4. În timp ce eram în acest prim atac, îl chemam pe Iisus în ajutor şi m-am liniştit; ţineam mâinile împreunate sub cap, şi atacul nu veni pentru a doua oară. Eram, totuşi, în frisoane când m-am trezit, şi auzeam din când în când un zgomot surd, nu ştiam de unde venea.

5. Apoi, după ce m-am trezit, am căzut pe gânduri dacă toate acestea nu puteau să fie nişte himere; atunci

vedeam cum credinţa mea se clatină, dar m-am rugat cu mâinile împreunate: trebuie să mă întăresc în credinţa mea, lucru care se produse imediat. Îmi veniră, de asemenea, gânduri despre nevrednicia mea în faţa altora; m-am rugat, în acelaşi fel, şi acestea dispărură imediat; dacă Domnul Nostru înlătură cât de puţin Mâna Sa de pe cineva, acela e în afara dreptei căi şi a credinţei înseşi, după cum atât de vizibil s-a întâmplat cu mine.

6. Am dormit în acea noapte aproape 11 ore; toată dimineaţa am fost în obişnuitul meu stătu iucunditatis internae1, totuşi cu o tulburare în plus, despre care gândeam că provine de la forţa spiritului şi de la nevrednicia mea. M-am pus până la urmă să gândesc, cu ajutorul lui Dumnezeu, că trebuie să fiu mulţumit cu tot ceea ce îi este plăcut Lui, căci aceasta îi aparţine, şi că nu poţi rezista spiritului când primeşti de la Dumnezeu asigurarea că e graţia Sa, că ea acţionează pentru cel mai mare bine al nostru; căci cum noi suntem ai Lui, trebuie să fim mulţumiţi cu ceea ce îi e plăcut Lui să facă cu ceea ce-i aparţine; totuşi trebuie să ne rugăm Domnului Nostru, căci aceasta nu e pentru nimic în lume în puterea noastră. El mi-a dăruit graţia sa întru aceasta, şi foloseam cât se poate de puţin gândurile mele, dar voiam să înţeleg de ce lucrurile stau aşa; ceea ce era un păcat; gândurile nu trebuie să ajungă până acolo, dar trebuie să ne rugăm Domnului Nostru ca să putem să le stăpânim. E de ajuns că el se milostiveşte astfel, şi în toate lucrurile trebuie să-l invocăm, să-l rugăm, să-i mulţumim şi să recunoaştem cu umilinţă nevrednicia noastră.

7. Sunt încă obosit în corp şi gânduri, căci nu e nimic pe care să nu-l ştiu mai bine decât ştiu nevrednicia mea şi faptul că eu sunt o mizerabilă creatură; mă tulbura să văd cât de nevrednic sunt de graţia primită.

8. Remarcam de asemenea că acel curent de apă care cădea pătrundea veşmintele unei persoane aflate

acolo în timp ce el se retrăgea; poate că pe mine a căzut o picătură care mă apasă atât de greu; ce ar fi fost dacă era curentul întreg; căci luam Symbolum2: Facă-se voia Domnului, eu sunt al Tău şi nu al meu. Dumnezeu să ne dea graţie pentru aceasta, căci aceasta nu e în puterea mea.

9. Descopeream că putem să resimţim nelinişti spirituale cu toate că, prin spirit, am fost asiguraţi că am primit iertarea păcatelor şi că avem speranţa şi consolarea de a fi în mila lui Dumnezeu. Aceasta ne învaţă…

NOTE

1 Stătu iucunditatis internae – o stare benefică interioară (lat.).

2 Symbolum – se referă la simbolul Sfinţilor Apostoli.

11 – 12

1. Am petrecut toată noaptea în vise. Nu-mi mai amintesc mare lucru, ca şi cum aş fi învăţat toată noaptea la mai multe materii din care nu-mi mai amintesc nimic; am fost adormit aproape 11 ore. Ceea ce îmi amintesc e că mi se părea: 1. a fi ceea ce se numeşte substanţialia sau essentialia, la care trebuie să ne raportăm şi să căutăm. 2. Se spunea, de asemenea: thymus şi glandula renalis, pe care eu le interpretez astfel: după cum thymus-ul, impropriul serum şi glandula renalis purifică sângele, la fel se întâmplă şi în noi, în mod spiritual, cred. 3. Apărea sora mea Cajsa1, care accepta să facă răul, apoi se culca pe jos şi ţipa; când mama noastră sosi, ea luă cu totul altă expresie a feţei şi ţinu un altfel de discurs, despre care eu voi da o interpretare după aceea. 4. Era un preot care predica într-o mare adunare şi, la sfârşit, se ridică împotriva altuia, nu ştiu dacă numele lui a fost menţionat sau nu; atunci cineva se ridică pentru a vorbi împotriva lui şi a spune că nu trebuia să facă asta. Eu mă găseam apoi cu ei în particular, ca prieteni, şi atunci, la întrebarea pusă, s-a răspuns că pedepsirea unui asemenea lucru era

infamă; ea consta în 3 mărci2 de argint, iar el părea că nu ştie că merită o astfel de pedeapsă; că se începe cu 1 marcă, apoi 2 mărci etc… Ceea ce înseamnă că nu trebuie predicat împotriva altuia, nici a vorbi sau a scrie, fiindcă e infamant; aceasta priveşte onoarea şi renumele. 5. Apoi genunchii mei se mişcară de la sine, ceea ce înseamnă că am fost într-un fel umilit, precum şi că aceasta e graţia lui Dumnezeu, pentru care mulţumesc de a fi fost umilit.

2. Apoi, descopeream în mine, cum poate şi în punctul 3 al visului, că în toată gândirea, chiar şi în cea pe care o credem aproape curată, pătrunde infinit de mult păcat şi impuritate, precum şi în dorinţa noastră ce merge din corp în gânduri, din care provin rădăcini foarte adânci; cu toate că gândirea pare curată, ea se bazează totuşi pe faptul că noi înţelegem aceasta prin frică, prin ipocrizie şi multe alte lucruri, pe care le putem descoperi, de asemenea, mai mult sau mai puţin prin reflecţie, în aşa fel încât e mai puţin posibil de a ne elibera de păcat, întrucât nu e gând care să nu fie amestecat cu impuritate; astfel e mai bine să crezi în fiecare oră, în fiecare clipă că meriţi pedepsele infernului, pentru că mila şi graţia lui Dumnezeu, care sunt în Iisus Hristos, se înduplecă să vadă asta. Da, am remarcat, de asemenea, că toată voinţa, pe care am primit-o şi e reglată prin corp şi conduce gândurile noastre, se opune spiritului; ceea ce face ca noi să fim în luptă continuă şi ca noi, să nu putem în niciun fel să ne unim cu spiritul altfel decât prin graţia care ni se dă, şi prin care suntem ca morţi pentru tot ce e bun, dar pentru ce e rău suntem noi înşine stăpâni. Căci trebuie să ne considerăm mereu vinovaţi de păcate nenumărate, întrucât Domnul Dumnezeu ştie tot, şi noi ştim puţine lucruri despre păcatele care se produc numai şi numai în gânduri; şi numai cele din fapte, atunci când noi suntem convinşi de ele. E de remarcat, de asemenea, că…

NOTE

1 Cajsa – Swedenborg avea şapte fraţi şi surori, din care numai patru au ajuns la vârsta adultă. Cajsa (diminutiv de la Catharina) (1693 – 1770) era căsătorită cu un pastor din Lidkoping, Jonas Unge.

2 Marca era o monedă veche, care mai târziu a fost înlocuită cu rixdah.

12 – 13

1. Îmi dădeam seama că lucrurile stăteau astfel: cu ajutorul respiraţiei1, gândeam la ziua de ieri, ceea ce mi-a fost reprezentat ca un fel de scris spiritual luminos; că voinţa are cel mai mult de spus în înţelegere, în inspiratione, adică atunci când gândurile intră în corp, şi în expiratione, când ele sunt, ca să zicem aşa, alungate sau puse la loc, astfel încât, cogitationes, ele însele au activităţis vices cum pulmonum respiratio, dat fiind că inspiratio ţine de voluntatem, expiratio ad naturam; gândurile au ale lor vices în fiecare vice respirationis; astfel deci, când surveneau gânduri rele, era de ajuns a inspira şi astfel ele cădeau. De aici se vede, de asemenea, cauza pentru care, într-o puternică cogitatione, pulmones sunt ţinuţi în aequilibrio, imobili, mai mult ad naturam, şi atunci inspirationes merg mai repede decât expirationes; altfel e invers, precum în extasi, se reţine suflul, şi atunci gândurile sunt ca plecate; acelaşi lucru în somn, în care, în acelaşi timp, inspiratio şi expiratio aparţin lui naturam şi sunt reprezentate atunci de ceea ce vine de sus. Ceea ce poate fi, de asemenea, dedus din cerebro, căci în inspiratio toate organa intima şi cerebro însuşi sunt în expansiune, şi gândurile găsesc atunci originea lor şi cursul lor.

2. Apoi, ajungeam acolo unde morile de vânt minunat de mari şi înalte mergeau într-un ritm teribil. Intram atunci într-o asemenea obscuritate încât mă târam pe pământ şi îmi era teamă că cineva mă va prinde şi că se va sfârşi cu mine; şi ajungeam sub o aripă care s-a oprit atunci şi m-am comportat bine, atât de bine încât această

aripă mă ajută. Asta însemna că ziua precedentă am luptat împotriva gândurilor mele, care semnifică aripile morilor şi că uneori nu ştiam unde voi merge; totuşi, cu graţia lui Dumnezeu ele s-au potolit şi am ieşit teafăr de acolo. Lăudat şi onorat să fie Dumnezeu, El care nu ţine cont de slăbiciunea mea!

3. Apoi mi se părea că sunt în tovărăşia unor persoane care, ca să zicem aşa, voiau să facă aur; ele vedeau că trebuiau să urce, dar nu puteau, şi fără asta era imposibil de făcut aur. Totul continuă un timp, până când, în sfârşit, m-am găsit cu două persoane care mă asigurau că ele vor urca totuşi, cu toate că Domnul Nostru nu era de partea lor. Spuneam: asta nu se poate, apoi am urcat înainte; aveam o funie şi trăgeam, remarcând că dedesubt era ceva care trăgea puternic în celălalt sens; în sfârşit, am văzut că era un om pe care reuşisem să-l ridic şi mă bucuram, zicând că lucrurile erau cum spuneam eu. Înseamnă, cum cred eu, că aurul semnifică ce e bine – aurum quod bonum est – şi e plăcut lui Dumnezeu; a trebuit să ne căţărăm acolo pentru a-l obţine (şi nu stă în puterea noastră, cu toate că pretindem, a ajunge acolo prin propriile noastre forţe) şi a descoperi că e ceva care trage tare în celălalt sens, dar până la urmă reuşim prin graţia lui Dumnezeu.

4. Apoi, rămâneam mult timp în acelaşi gând, care devenea de un roşu din ce în ce mai luminos, claritate care semnifică graţia lui Dumnezeu; şi că era vorba de realizat, în mod real, cu graţia lui Dumnezeu şi în credinţă. Dumnezeu să ne-o dea, ceea ce e bine şi binele înseamnă a face aur: căci obţinem de la Domnul Nostru tot ce e necesar, tot ce ne este util. Aceasta este reprezentat foarte puternic: că trebuie făcut ce e bine, că în aceasta rezidă aurul.

5. Apoi, când mă suiam, eram într-o mare frică de Domnul Nostru, ca într-un îngheţ care, la cel mai mic

semn, la cel mai mic gând dătător de spaime, mă făcea să tremur, în care vedeam graţia lui Dumnezeu, ce îmi arăta că eu trebuie să caut fericirea în teamă şi cutremurare. Cum se spune în al meu symbolum: Facă-se voia Ta, eu sunt al Tău şi nu al meu, m-am dat Domnului Nostru ca el să facă cu mine ce vrea după plăcerea Sa; şi în corp aveam ceva ca o nemulţumire, dar în spirit eram mulţumit, căci este graţia Domnului Nostru care provoacă asta. Dumnezeu să mă întărească în acest gând!

6. Eram în mod continuu în luptă contra gândurilor duble, care se luptau între ele. Te implor, o, Dumnezeule Atotputernic, să primeşti graţia ca eu să fiu al Tău şi nu al meu. Iartă-mă dacă am spus că sunt al Tău şi nu al meu, aceasta nu-mi aparţine, aceasta aparţine lui Dumnezeu, mă rog pentru graţia de a putea fi al Tău şi să nu fiu abandonat mie însumi.

NOTĂ

1 Swedenborg era pasionat de anatomie. Făcea exerciţii respiratorii pentru a favoriza viziunile sale. Gândurile urmează aceeaşi alternanţă ca şi respiraţia pulmonară, dat fiind că inspiraţia ţine de voinţă şi expiraţia de natura fiziologică, încât gândurile se schimbă la ritmul mişcării respiratorii.

13 – 14

1. Gândeam cum graţia spiritului a lucrat toată noaptea în mine; o vedeam pe sora mea, Hedvig1, cu care nu voiam să am nimic de-a face, ceea ce înseamnă că nu trebuie să ating oecon. anim.2, ci dimpotrivă, s-o las. Apoi se părea că, dat fiind că asta dura mult timp, ea le spunea copiilor ei: duceţi-vă afară şi citiţi; apoi că puteau juca table sau cărţi, lucru la care ei s-au pus pentru a-şi petrece timpul şi care dură până la ora mesei. Înseamnă, cred, că lucrul acesta nu e condamnabil când e făcut în mod corect.

2. Eram culcat cu o femeie care nu era frumoasă, dar pe care o iubeam totuşi, şi care avea aceleaşi lucruri ca

altele acolo unde eu puneam mâna, dar în faţă erau dinţi, părea să fie Arckenholtz3 în făptură de femeie. Nu ştiu ce înseamnă asta; sau să nu ating nicio femeie sau în policis se devine mordant, sau poate cu totul altceva.

3. Toată ziua am fost într-o dublă gândire care voia să distrugă spiritualul prin calomnie, ca să zicem aşa, astfel încât găseam ispita extrem de puternică. Prin graţia spiritului, am fost dus să-mi fixez gândurile pe un arbore, priveam crucea lui Hristos şi crucificarea lui Hristos: cât timp am făcut aceasta, celelalte gânduri căzură de la sine. Urmai acelaşi gând atât de puternic încât gândeam să-l pun pe cruce pe ispititor şi să-l alung, căci eram liber într-o clipă: apoi a trebuit să-mi fixez gândurile foarte ferm pe asta deoarece, cum lăsam puţin libere gândurile şi viziunea mea interioară, cădeam în gânduri ispititoare. Dumnezeu să fie lăudat, El care mi-a dat această armă! Dumnezeu în graţia Sa să mă ţină astfel ca eu să am continuu în faţa ochilor mei pe Mântuitorul meu crucificat, căci nu îndrăznesc să-L văd pe Iisus al meu, aşa cum L-am văzut, căci sunt un nevrednic păcătos şi trebuie să cad cu faţa în jos, şi Iisus e cel care mă ridică spre a-L privi; căci atunci eu văd crucificarea lui Hristos.

NOTE

1 Hedvig – o altă soră a lui Swedenborg, care a trăit între 1690 – 1728. Ea s-a căsătorit cu guvernatorul Lars Benzelstierna.

2 Oeconomiam animalem – e vorba de a treia parte a cărţii De oeconomia regni animalis, parte nepublicată de Swedenborg.

3 Arckenholtz, Johan (1695 – 1777 – istoric şi om politic care a compus o compilaţie de proporţii despre regina Kristina. În anul 1740 a fost implicat în grave comploturi politice şi închis într-o fortăreaţă.

14 – 15

1. Mi se părea că mă prăvăleam în jos pe scări, abia

atingând fiecare treaptă; am ajuns fericit jos, fără pericol; se auzea vocea iubitului meu tată: Faci atâta zgomot, Emanuel! spunea că e supărat dar că o să-i treacă. Pentru că ieri m-am folosit cu prea mult curaj de crucea lui Hristos; dar a fost prin graţia lui Dumnezeu şi am ieşit din asta cu bine.

2. Apoi mă agăţăm de o scăriţă, spărgeam gâtul unei sticle, din care se prelingea o substanţă groasă care umplu podeaua, scurgându-se către capăt. După cum cred eu, înseamnă că prin graţia lui Dumnezeu şi nu cu puterea mea, o mare cantitate de lucruri rele a fost extirpată ieri din gândurile mele.

3. Auzeam un urs care urla, nu-l vedeam, nu îndrăzneam să rămân la etajul superior, căci era acolo un cadavru pe care ar fi putut să-l adulmece. Coboram apoi în camera unui anumit doctor Morsus, închideam ferestrele, ceea ce semnifică tentation, sau la fel de bine avariţie sau alt lucru şi că mă aflu în speculaţiile mele anatomice.

4. Acest doctor Morsus părea că face curte unei fete frumoase, el obţinu consimţirea ei, avea permisiunea de a o duce unde voia el. Glumeam cu ea, pe seama a ceea ce spusese: Da, cu plăcere, şi a altor lucruri; era o fată frumoasă, devenea şi mai mare şi mai frumoasă. Asta însemna că trebuie să studiez musculis şi să reflectez.

5. Am avut timp de 12 ore un somn supranatural, bun şi lung; când m-am trezit, aveam în faţa ochilor mei crucificarea lui Iisus şi crucea lui. Spiritul veni atât de înalt cu a sa vita caelesti quasi exstatica şi, ca să zic aşa, mă lăsa să urc din ce în ce mai sus, astfel încât, dacă aş fi mers şi mai sus aş fi fost dizolvat de însăşi adevărata vita gaudii.

6. Mi-a venit apoi în spirit că mersesem prea departe când, în gândurile mele, l-am îmbrăţişat pe Hristos pe cruce, când i-am sărutat picioarele şi apoi am plecat de acolo, îngenunchind şi rugându-mă pentru crucificarea lui;

gândeam că atâta timp cât făceam asta păcatele slăbiciunii mele îmi sunt iertate. Mi-a venit în gând că aş putea avea aceeaşi imagine în faţa ochilor mei corporali, dar am descoperit că era departe de a fi ceva drept, şi că era un mare păcat.

15 – 16

1. Mi se părea că mă căţăram pe o scară pentru a ieşi dintr-un mare adânc; după mine veneau femei pe care le cunoşteam; stăteam nemişcat şi le speriam dinadins, apoi urcam o pantă verde pe care mă culcam. Celelalte persoane mă urmară; le salutam, erau femei, se culcară alături de mine, una tânără şi alta puţin mai bătrână, le sărutam mâinile la amândouă, neştiind pe care o voi iubi. Erau gândurile mele şi ouvrage de l'esprit, de două feluri, care ieşeau la suprafaţă, în sfârşit, pe care le reluam şi le salutam.

2. Apoi, ajungeam acolo unde erau adunaţi mulţi bărbaţi, numeroşi tineri frumoşi, în grup, la un loc, soseau tot timpul alţii noi, ca Henning Gyllenborg1 care sosi pe cal; m-am dus şi l-am sărutat, rămânând aproape de el. Înseamnă că revin la res memoriae şi imaginationis şi le salut din nou; ergo, revin la facultatea superioară şi inferioară.

3. Apoi soseam acasă şi am rămas în casa mea, mulţi oameni veneau să mă vadă, ştiam că ascunsesem o micuţă femeie frumoasă şi un băiat, îi ascundeam totuşi; nu aveam provizii deloc, provizii pentru un grup întreg şi nu voiam încă să scot argintăria mea înainte de a ospăta pe toată lumea, şi nici să-i duc într-o cameră magnifique, bine aranjată. Înseamnă că am revenit la mine şi că am obţinut ştiinţa care e în prezent consemnată aici şi cu timpul voi învăţa să mă servesc, să pun argintăria şi să-i duc în camera frumoasă.

4. Mi se părea că acuzam pe cineva, dar nu-mi amintesc cum, totuşi până la sfârşit mi-am retras acuzaţia

şi mă scuzam puţin, dat fiind că însuşi cel acuzat ar fi zis asta, dar cuvintele erau uitate. Înseamnă că m-am acuzat pe mine, dar m-am iertat totuşi, dat fiind că eu însumi am recunoscut totul.

5. Se spunea Nicolaiter2 şi Nicolaus Nicolai; nu ştiu dacă asta înseamnă noul meu nume. Faptul remarcabil era că eu reprezentam acum omul interior, ca şi cum ar fi fost vorba de un altul decât eu însumi, salutam gândurile mele, speriindu-le, ale mele res memoriae, acuzând o altă fiinţă, în aşa fel încât totul era inversat; eu reprezint pe cineva care se opune altuia, sau omul interior; căci eu m-am rugat lui Dumnezeu ca să nu fiu al meu, dar ca Dumnezeu să-mi dea graţia de a mă lăsa să devin al Lui.

6. Iată că acum sunt 21 de zile de când durează asta. Descopeream după aceea că în cea mai mare parte se interpreta altfel: 1. Cele două femei însemnau că eu preferam să mă dedic studiilor filosofice decât celor spirituale care mai degrabă arătau a mea înclination. 2. Că l-am sărutat pe Henning Gyllenborg şi că am văzut atâta lume însemna nu numai că mă bucuram de a fi în lume, dar că voiam să mă şi laud cu lucrul meu. 3. Nicolaus Nicolai era un filosof care trimitea în fiecare an pâine lui Augustus, mai întâi pentru a-şi plăti datoriile, cum găseam eu însumi că era de datoria mea să mă împac cu Domnul Nostru, dat fiind că în lucruri spirituale eu sunt un cadavru rău mirositor. Căci mă duceam la trimisul Preis, şi el se ducea la pastorul Pombo pentru ca eu să fiu din nou împărtăşit, lucru care mi s-a acordat; l-am întâlnit la trimis şi am intrat cu el, ceea ce a fost providence a Domnului Nostru. În aceeaşi zi, luam masa la trimisul Preisă dar nu aveam niciun appétit. Pe 17, am fost împărtăşit întru Domnul la pastorul Pombo.

NOTE

1 Gyllenborg. Henning (1723 – 1775) – politician şi arivist celebru.

2 Nicolaiter – eretici din primul secol al erei noastre. Se vorbeşte de ei în Apocalips, Nicolaus Nicolai pare a fi o invenţie a lui Swedenborg.

3 Preis. Joakim Fredrik (1667 – 1779) – diplomat, trimis la Haga din 1725.

17 – 18

1. Vise îngrozitoare; cum călăul frigea capetele pe care le tăiase şi le lăsa să se frigă mult timp unul după altul, într-un cuptor gol, care nu se umplea niciodată; se spunea că aceasta era hrana lui; el era o femeie mare, râdea şi avea o fetiţă cu el.

2. Apoi se făcea că Necuratul mă ducea în diferite adâncuri şi mă lega, nu-mi amintesc totul; oameni legaţi erau aruncaţi peste tot în iad.

3. Cum o mare procesiune fu aranjată, din care eu eram exclus, şi se făcea că eu aş fi venit de acolo; dar eu voiam să merg acolo cu lucrul meu; m-am aşezat, dar mă sfătuiau să plec de acolo şi am plecat. Aveam un alt loc de unde puteam să văd procesiunea la care nu ajunsesem încă.

4. Totuşi, eu sunt sigur că Dumnezeu acordă graţia şi are milă pentru toţi bieţii păcătoşi care vor să se convertească şi cu o credinţă constantă caută adăpost în mila Lui insesizabilă şi prin meritul Mântuitorului nostru Iisus Hristos; astfel sunt eu, sigur de Graţia Sa, şi mă pun la adăpostul Lui, dat fiind că eu cred în mod sigur că am primit iertarea păcatelor mele, ceea ce e mângâierea mea; să mă întărească Dumnezeu în dragostea pentru Iisus Hristos.

5. În acea zi am fost din când în când într-o nelinişte interioară şi uneori în disperare, cu toate astea eram asigurat de iertarea păcatelor. Am îndurat astfel o puternică probă până la ora 10 când, cu ajutorul lui Dumnezeu, am adormit: în somn, mi se părea că se spunea din interior că va fi oferit ceva. Am dormit o oră şi

jumătate, cu toate că în timpul nopţii dormisem peste 10 ore: am avut, prin graţia lui Dumnezeu, un somn supranatural, ca în toată această jumătate de an.

18 – 19

1. Se părea că noi lucram îndelung pentru a face să intre o casetă în care erau lucruri preţioase, şi în acest timp îndelungat era ca şi cum am fi fost la Troia; în sfârşit, fu băgată pe dedesubt şi împinsă, fu pusă înăuntru ca învinsă, şi o ajustam tot timpul.

2. Asta arată cum trebuie să muncim pentru a câştiga cerul.

3. Mi se părea că aveam un ceas simplu cu mine, dar acasă aveam pendule scumpe, pe care nu voiam să le schimb cu ceasuri de aur. Înseamnă că trebuie să am cunoştinţe care sunt preţioase, pentru a-mi folosi bine timpul.

4. Aveam impresia că eram încercuit în partea de jos de stratis iamellatis, care se dezvoltau în diferite feluri şi în aceeaşi clipă veni precum… înseamnă poate că sunt şi mai mult protejat pentru a rămâne pe calea cea dreaptă.

5. Era un câine foarte drăguţ, maro-închis, care mă urma; când apărea vreun animal, se ridica, iar când era vreo apă, se ducea să vadă cât e de adâncă; poate că asta înseamnă câinele lui Tobie1.

6. Vedeam un animal ciudat la o fereastră, dar plin de viaţă, de asemenea maro-închis, care intra printr-o altă fereastră, şi cea care era cu spatele fu ridicată râcâind şi fu înfăşurată într-o batistă. L-am examinat şi-l vedeam încă puţin, dar nu puteam să-i arăt un altul; înăuntru era o farmacie: întrebam dacă trebuia să-l împuşc. Poate să însemne că trebuie să fiu învăţat despre ceea ce serveşte şi mai mult la ameliorare.

7. Mi se părea apoi, în mod sigur, că mi se spunea sau eram făcut să înţeleg când mă rătăceam.

8. Îi vedeam pe König2 şi pe prof. Winbom3 sosind;

eu voi trăi cu ei zilele de lucru, cu cei care nu sunt creştini (căci se spunea că K. nu era creştin); Winbom sosea pe jos, ceea ce înseamnă duminicile.

9. În acea zi am fost, de asemenea, puţin neliniştit în inima mea, deoarece gândurile mele zburau contrar voinţei mele şi nu puteam să le reţin. Am fost la serviciul religios şi găseam că gândurile despre credinţă şi despre Hristos, despre meritele sale şi alte lucruri asemănătoare, precum şi cele care le însoţeau şi le confirmau provocau totuşi nelinişte şi dădeau ocazie la gânduri contrarii, care nu se pot preveni atunci când vrei să crezi prin propria ta judecată şi nu prin graţia Domnului. În sfârşit, îmi fu dat prin graţia Duhului de a avea credinţă, fără raisonnement, să fiu asigurat prin ea, când vedeam gândurile mele care confirmau acest fapt, ca dedesubtul meu; în inima mea râdeam de ele, şi mai mult încă de cele care le zguduiau şi le contraziceau; credinţa era cu mult deasupra gândurilor înţelegerii mele. Numai atunci au avut pace: Dumnezeu să mă întărească, pentru că e opera Sa şi mai puţin a mea, şi gândurile mele, fie ele cele mai bune, mai mult o distrug decât s-o întărească. Atunci, râzi de tine însuţi, la fel de bine când te ridici în gând împotriva a ceea ce crezi, precum şi atunci când vrei să confirmi aceasta prin înţelegerea ta. E, de asemenea, un lucru mai înalt, nu ştiu dacă e lucrul suprem, când omul primeşte graţia să nu amestece înţelegerea lui cu lucrurile credinţei, cu toate că se pare că Domnul Nostru admite unora aceasta, fără asigurări în ceea ce priveşte înţelegerea; fericiţi cei care cred şi nu văd. Aceasta am scris-o eu, în mod clar, în Prologul4 meu, numerele 21 şi 22, cu toate că neputând să mi le amintesc de la mine sau să ajung acolo fără graţia lui Dumnezeu, fără ştirea mea, se pare că aşa, ca o urmare, prin efectul şi schimbarea în fiinţa mea interioară am găsit aceasta; asta e graţia şi acţiunea lui Dumnezeu, onoare Lui în vecii vecilor. Căci eu văd ce greutăţi au învăţaţii, mai

mult decât neştiutorii ca să ajungă la credinţa aceasta şi că astfel, pe propriul lor cont, râd de ei înşişi, ca mai înainte, de toată această adoration a propriei înţelegeri ce trebuie ridicată pentru a fi aruncată la pământ; ceea ce e opera lui Dumnezeu şi nu a omului. În acelaşi fel, e opera lui Dumnezeu a păstra un om în această stare. Astfel, această credinţă e separată de înţelegerea noastră şi se ţine deasupra ei. Iată pura ades, cealaltă e impură, atâta timp cât ea se amestecă cu înţelegerea noastră; trebuie ţinută înţelegerea noastră prizonieră sub supunerea credinţei. Ceea ce trebuie crezut trebuie, în consecinţă, să fie ceea ce El a spus: El care e un Dumnezeu, în toate locurile, adevărul. El însuşi. Ceea ce se înţelege prin asta e că noi trebuie să fim ca nişte copii; o mulţime de lucruri pe care le-am văzut se acordă cu aceasta şi poate şi faptul că atâtea capete erau fripte şi aruncate în cuptorul care era al Necuratului.

10. Că justificările fac să se întunece credinţa, aceasta se vede şi din faptul că înţelegerea nu merge prea departe; decât până la probabilităţi; în aceasta rezidă mereu, ca să zicem aşa, probatio majoris sau minoris; căci justificările venite din propria noastră înţelegere sunt mereu supuse dubiului care întunecă lumina credinţei. Dar credinţa e numai un dar al lui Dumnezeu pe care-l primim dacă trăim după poruncile lui Dumnezeu şi, în consecinţă, numai dacă ne rugăm tot timpul pentru aceasta.

NOTE

1 Tobie – Cartea lui Tobie, VI: I.

2 König, Christian (1678 – 1762) – cunoscut jurist, autor al Exerciţiilor ştiinţifice.

3 Winbom, Anders (1687 – 1745) – profesor de teologie la Universitatea din Uppsala.

4 Prologul – e vorba de prologul din Regnum

19 – 20

1. Am avut cu totul altfel de somn, am visat mult,

după care am fost cuprins de frisoane, dar nu puteam să-mi readuc nimic în memorie, căci de fiecare dată visele fugeau de la mine.

2. Aveam mâinile împreunate la trezire, mi se părea că ele erau strânse de o mână sau un deget, ceea ce, cu ajutorul lui Dumnezeu, înseamnă că Domnul Nostru a auzit rugăciunile mele.

3. Apoi, în viziune, care nu e somn, dar nici veghe, nici extaz, îmi veni ideea că regele Carol a luptat prima oară în zadar, apoi că în cea de a doua bătălie împotriva saxonilor a câştigat bătălia şi era plin de sânge. Apoi, că muzele au învins; ceea ce înseamnă că am câştigat bătălia prin graţia lui Dumnezeu şi că în studiile mele îmi voi atinge ţelul.

4. Mă ridicam apoi, Dumnezeu fie lăudat! Nu vreau să fiu al meu, sunt sigur şi cred că Tu, o, Doamne, vei permite să fiu al Tău în toate zilele vieţii mele şi nu-mi vei lua Sfântul Tău Duh care mă fortifică şi mă susţine.

5. În acea zi am fost într-o puternică ispită, încât, atunci când gândeam la Iisus Hristos, soseau imediat gânduri nepioase, la care nu puteam răspunde, după cum cred eu. M-am lovit pe mine însumi, dar pot mărturisi că n-am fost niciodată de un curaj atât de proaspăt ca în acea zi şi atât de puţin intimidat sau abătut ca în alte zile; cu toate că ispita a fost atât de puternică, din cauză că Domnul Nostru îmi dădea o credinţă puternică şi consolarea că El mă va ajuta, din dragoste pentru Iisus Hristos şi după promisiunea Sa, în aşa fel încât am descoperit atunci ce efect avea credinţa.

6. Eram, de asemenea, într-o astfel de dispoziţie încât, de furie împotriva lui Satan, voiam să mă bat cu el cu armele credinţei; prin aceasta, se poate vedea ce efect are adevărata credinţă fără raisonnement sau fără ajutorul raţiunilor. Dar e numai graţia lui Dumnezeu; dacă aceasta s-ar fi petrecut mai înainte, aş fi fost pur şi simplu

neputincios; totuşi, mi-era teamă că l-am ofensat pe Domnul Nostru prin eforturile mele de a mă dezvinovăţi, pentru care eu îi cerui iertare, cu toată umilinţa posibilă. Regele plin de sânge se referă probabil la Carol al XII-lea.

21 – 22

1. Mi se părea că rătăceam în întuneric şi nu ieşeam afară cu ceilalţi, tatonam pereţii şi ajungeam până la urmă într-o casă frumoasă, unde erau oameni care se mirau că venisem pe acel drum. Mă întâmpinau, zicând că nu era acesta drumul; ziceam; se spune că e o deschidere aici; ei negau, înseamnă că m-am rătăcit complet în acea zi.

2. Apoi era un câine mare care se strecura sub cuvertură, unde eram culcat, şi-mi lingea gâtul. Îmi era teamă că mă muşcă, dar aceasta nu se întâmplă şi se spuse că nu mă va muşca. Înseamnă gândurile secundare pe care le-am văzut şi care mă împiedicau să mă gândesc la ce era sfânt.

3. Apoi eram cu nişte comedianţi; unul spunea că un suedez a sosit şi voia să mă vadă. Intrarăm înăuntru, se puse o scară mare în faţa lui; era un câine care era înfăşurat într-o cuvertură, cu un căţeluş care sugea. Înseamnă gândurile mele îngrozitoare. Pe o undiţă de pescuit atârna ceva asemănător, nu voia să plece, fu în sfârşit smuls într-o altă cameră; înseamnă că voi fi eliberat.

4. În viziune, mi se părea că se smulgea ceva în aer; înseamnă că gândurile mele duble vor fi deşirate în bucăţi.

5. Când m-am trezit, am auzit cuvintele: Totul e graţie: ceea ce înseamnă că tot ce se întâmplă e graţie şi pentru cel mai mare bine al meu. Apoi veni îndoiala, pentru că mi se părea că sunt atât de separat de Dumnezeu, dacă puteam să mă gândesc la el ca la o persoană vie, dacă nu trebuia să modific călătoria şi să revin la mine. Sosea un grup de suflete şi de corpuri în mişcare, unele în altele, dar prindeam din nou curaj şi descopeream că venisem să fac cel mai mare bine posibil,

şi să glorific onoarea lui Dumnezeu; mi s-a dat un talent, care se vădeşte în opera mea, spiritul a fost cu mine încă din tinerele în acest scop. Aş fi fost nevrednic dacă aş fi făcut altceva decât să urmez calea cea dreaptă; aşa îmi băteam joc de celelalte gânduri ispititoare.

6. Astfel voluptatea, bogăţia, măreţia, pe care le neglijam, toate acestea găsind vanitate; că acela e mai fericit care nu posedă aceste lucruri; e satisfăcut şi mult mai fericit decât cel care le posedă; căci îmi băteam joc de toate motivele care erau invocate şi, astfel, cu ajutorul lui Dumnezeu, am oprit decizia mea. Dumnezeu să-mi ajute!

7. Gândeam că găina cotcodăceşte aşa după ce a făcut un ou. Mai departe, remarcam: credinţa constă, fără îndoială, într-o consolare sigură, care se primeşte de la Dumnezeu, dar ea constă, de asemenea, şi din opera noastră, când facem ce e bine, fiecare după talentul său, pentru aproapele său; şi aceasta şi mai mult, pentru că facem asta întrucât credem că Dumnezeu a ordonat aşa, fără să ne gândim mai mult; dar că facem operă din iubire, prin supunere la credinţă, fie că e contra plăcerii corpului şi eforturilor acestuia de a ne convinge să nu facem nimic; astfel că o credinţă fără opere nu este o adevărată credinţă: şi trebuie, cu siguranţă, să se ignore pe sine însăşi.

22 – 23

1. Vise dificile; câini care ziceau că sunt compatrioţii mei şi care-mi sugeau gâtui fără să mă muşte; în plus, cum voiam să mă copulez cu doi dintre ei, fără să reuşesc să ejaculez. Dimineaţa, am căzut în gânduri sinistre, la fel ca în ziua precedentă; Necuratul m-a prins, cu consolarea, totuşi, că va rămâne afară şi mă va lăsa în curând. În timp ce eram în gânduri condamnabile – cele mai rele cu putinţă – în acelaşi moment, Iisus Hristos se impuse atât de puternic ochilor mei interiori şi acţiunea Sfântului Duh veni peste mine, încât am putut să-mi dau seama că

diavolul plecase. Ziua următoare, am fost din când în când atacat prin gânduri duble şi în luptă; după cină am fost de o umoare blândă şi mă gândeam la Dumnezeu, cu toate că aceasta ţinea de ce e lumesc; atunci am călătorit la Leyda.

23 – 24, la Leyda

1. Mi se părea că mă bat, în zbor, cu o femeie care mă antrena pe mare şi în aer; până la urmă, am lovit-o cu o farfurie în frunte, cât am putut de tare, şi i-am prins faţa în aşa fel încât părea învinsă. Erau atacurile mele şi lupta mea împotriva gândurilor mele, cele pe care le-am învins.

2. Mi se părea că se spunea interioarescit, integrator, ceea ce înseamnă că prin atacuri sunt purificat în interior.

3. Apoi, toată noaptea mi se dicta ceva sfânt care se sfârşea cu sacrarium1 şi sanctuarium. Descopeream că eram în pat, culcat cu o femeie care spunea: Dacă n-ar fi spus sanctuarium, noi am fi făcut acest lucru. I-am întors spatele, dar ea, cu mâna ei, atinse al meu (membru) care deveni mare, atât de mare cum n-a fost niciodată; m-am întors, aplicându-l acolo, se îndoi, îşi făcu totuşi drum înăuntru: ea zicea că e lung, mă gândeam, în acest timp, că un copil o să vină din asta şi am ejaculat en merveille.

4. Mai era încă una lângă pat care pândea, dar plecă imediat. Aceasta înseamnă o iubire extremă pentru sacru, căci toată iubirea îşi trage de acolo originea, este o series; în corp, este într-adevăr în projectione seminis; când toată sămânţa este acolo, curată, asta înseamnă dragoste pentru sapientia; prima femeie simboliza veritate, totuşi, pentru că mai era încă una care asculta, aceasta nu avu loc înainte ca aceea să plece. Înseamnă că trebuie păstrată tăcerea despre asta şi să nu se vorbească, pentru că înţelegerea lumii este impurum, cu toate că în ea însăşi este purum.

5. Apoi am adormit puţin, şi mi se părea că văd cum curge ulei amestecat cu puţin muştar; care trebuie să fie viaţa mea care vine; fără îndoială, va fi plăcere de ceva

urât; sau poate că asta înseamnă un medicament pentru mine.

6. Asta se petrecea în Leyda, în dimineaţa lui 24 aprilie.

NOTĂ

1 Sacrarium desemnează tabernaculul, sanctuarium, marele altar.

24 – 25, la Amsterdam

1. Toată noaptea, timp de 11 ore, n-am fost nici treaz dar nici adormit, într-o ciudată toropeală, ştiam tot ce visam. Au fost gândurile mele care mă făceau uneori să transpir; nu pot să descriu starea acestui somn prin care gândurile mele duble, ca să zic aşa, se separau sau erau făcute bucăţi. Printre altele, visam că vorbeam de multe ori cu regele Carol al XII-lea, şi tot ce spunea el, lucru care mă mira, era pronunţat cu un puternic accent francez, pe care nu-l înţelegeam. Cum, de asemenea, când vorbeam cu alţii, gândind că el nu aude, el era alături, şi asta mă făcea să mă înroşesc de ceea ce spusesem, înseamnă că Dumnezeu mi-a vorbit, şi că eu n-am înţeles mare lucru, căci sunt reprezentări din care nu înţeleg mare lucru încă; şi că El aude şi remarcă tot ce se spune şi fiecare gând pe care-l avem; cum, de asemenea, cu siguranţă că nu e niciun gând care să-i scape sau pe care să nu-l vadă, şi în fond toate lucrurile, de o mie de ori mai mult decât eu însumi.

25 – 26

1. Mi se părea că nişte femei şi bărbaţi erau instalaţi într-un vapor gata de plecare, şi cineva ţinea un câine al meu, pe care i l-am luat; îmi arătă drumul acasă, într-o frumoasă cameră unde era şi vin. Înseamnă, poate, că trebuie să trimit lucrul meu în Anglia; şi să mă duc în acel loc unde trebuia să mă amuz, cum s-a întâmplat, de asemenea, în H. Hinr. Posch.

26 – 27, la Haga

1. Un somn frumos şi preţios, timp de aproape 11 ore, cu multe reprezentări. Cum o femeie, care era măritată, mă persecuta, dar eram salvat; înseamnă că Domnul mă salvează de ispite şi persecuţii.

2. O femeie măritată voia să mă aibă, dar eu o iubeam pe una care nu era măritată; prima se supără şi mă persecuta, dar am reuşit să o obţin pe cea nemăritată şi am fost cu ea, şi am iubit-o.

3. Trebuie să însemne gândurile mele.

4. Era o femeie care avea o foarte frumoasă proprietate – în jurul căreia mergeam noi – o femeie cu care trebuia să mă însor. Era pietas şi, cred, de asemenea, sapientia, care posedă aceste bunuri; am fost, cu ea, am făcut dragoste, în felul obişnuit, care părea că avea loc chiar în ziua căsătoriei.

5. Cum, de asemenea, îmi fu reprezentat, într-un anumit fel, că nu trebuia să mă contaminez cu alte cărţi cu propoziţii teologice şi altele; căci acestea, eu le aveam de la cuvintele lui Dumnezeu şi de la Duhul Sfânt.

28 – 29

1. Noaptea trecută, mi se părea că-l văd pe regele Carol al XII-lea, căruia acum câtva timp i-am dedicat munca mea, dar mi se părea acum că el era înviat din morţi şi că ieşeam afară să-i dedic ceva ca oricărui altuia.

2. Am apucat pe un drum, era un drum transversal, unde mi se indica să urc, ceea ce am şi făcut, dar gândeam că nu-mi mai rămâneau decât câteva zile. Reveneam apoi pe un teren plat, unde era lume multă, voiam să ies şi am fost înghesuit cu putere.

3. Dădeam câteva fructe unui grădinar pentru ca el să le vândă: el le vându şi-mi dădu înapoi 2 caroline1, dar se spunea că el a păstrat pentru el 13 rixdale, de care mie nu-mi păsa.

4. Mi se părea că urinam, o femeie, în pat, mă privea, era grasă şi roşie; am prins-o apoi de sâni, ea nu încerca

prea mult să fugă, îmi arătă părţile ei intime şi ceva urât; nu voiam să am nimic de-a face cu ea.

5. Toate astea arată, mi se pare, că eu trebuie să-mi folosesc, în ansamblu, timpul pentru a scrie despre ceea ce e mai elevat şi nu despre temporal – care e cu mult dedesubt – adică despre tot ce priveşte centrum însuşi, despre tot ce-l priveşte pe Hristos. Dumnezeu să fie atât de milostiv să mă lumineze şi mai mult în ceea ce priveşte datoria mea, căci sunt încă în anumite tenebre, de care trebuie să mă îndepărtez.

6. Mi se părea că era cineva care a scris o carte poştală regelui Fredrik. El gândea că e o carte poştală, ordonă câtorva să meargă să vadă o persoană care mai întâi era o femeie, apoi un om mic; pentru ca s-o vexeze în diferite feluri, prin amour şi lucruri asemănătoare. Ei făceau ce era mai bine de făcut, totuşi, eu nu vedeam că ei i-au făcut tort sau că l-au rănit. El zicea atunci că între a 36-a şi a 37-a zi după ziua ispitei mele voia să împrumute de la o mulţime de oameni şi să meargă în cer, fără să plătească celor de la care a împrumutat; îi spuneam lui Swaben că trebuia să povestească asta regelui. Toate astea trebuie să însemne că eu continui cu alte lucruri pe care mi le-am propus; că am împrumutat de la spiritual o cantitate de lucruri pentru a merge prin acest mijloc în cer, lucruri pe care nu voiam să le plătesc, decât mai târziu.

NOTĂ

1 Caroline – monedă de argint care valora două mărci.

30 aprilie – 1 mai

1. Vedeam un om cu o sabie care stătea de strajă, sabia era tăioasă şi ascuţită şi depăşea puţin marginea tecii: mi-era frică pentru el, vedeam că era cam beat şi ar fi putut, în consecinţă, să facă rău. Înseamnă că în ziua dinainte am băut puţin mai mult decât trebuia, lucru care nu e spiritus, ci carnis, deci plin de păcat.

2. Apoi eram cu Eleazar1, fratele meu defunct, după cum mi se părea: acesta era atacat de un mistreţ care-l ţinea şi îl muşca, voiam să lovesc porcul cu o furcă, dar nu puteam.

3. Apoi am urcat şi am văzut că era culcat între doi mistreţi care îi mâncau capul; nu găseam pe nimeni care să-l ajute, treceam pe acolo fugind. Înseamnă, cred bine, că ziua precedentă am curerat pelliculam şi am mâncat excesiv; lucruri care sunt, de asemenea, opus carnis şi nu spiritus – căci aşa sunt vieţile de porci – şi sunt interzise de apostolul Pavel; ele se numesc commissationes.

4. Ziua următoare am fost mult mai atent, dar am căzut într-o ispită puternică, încât de aici înainte va trebui să-mi stăpânesc appetitul. Am cunoscut o situaţie ciudată, şi, ca să zic aşa, ca un chagrin, dar am fost eliberat repede, după ce m-am rugat şi am cântat un psalm; şi, mai ales, nu vreau să fiu al meu, ci să trăiesc ca un novus homo în Christo.

5. După aceea, timp de câteva zile în şir, am cunoscut câteva ore de nelinişte spirituală, fără să pot spune cauza şi cu toate că eram asigurat de graţia lui Dumnezeu; totuşi, după cină, am aflat o puternică satisfacţie şi o pace spirituală.

6. Când am plecat din Haga cu trekschuitul de Massland, era 1 mai, şi mi se părea că fratele meu Jesper2 era în închisoare din pricina mea şi, de asemenea, o altă persoană; am pus în trăsură şi am dus ceva de care mă simţeam responsabil: judecătorii care trebuiau să judece cazul său sosiră, ei aveau două hârtii, scrise de sus până jos, în mâinile lor; în acest timp vedeam păsări care veneau zburând până la mine, iar eu, cu un cuţit ascuţit, le loveam la gât în aşa fel încât ele mureau. Apoi sosiră judecătorii şi-l declarară liber pe fratele meu Jesper; îl îmbrăţişam atunci, bucurându-mă. Înseamnă că am avut gânduri pline de furie, şi că, ajutat de spirit, totuşi, le-am

omorât; şi, în consecinţă, am fost declarat liber.

7. La Hardwich3, sosind în Anglia, n-am dormit decât câteva ore şi atunci îmi apărură multe lucruri în legătură cu munca mea aici; era 4 – 5 mai, după stilul englez4.1. În ce fel am pierdut o bancnotă şi cel care a găsit-o nu a primit pentru aceasta decât 9 piese de argint; în acelaşi fel, o altă persoană a găsit o bancnotă asemănătoare şi aceasta fu cumpărată numai pentru 9 piese de argint; şi spuneam glumind că asta era bigoterie. Probabil, după felul în care eşti considerat în Anglia: jumătate cinstit, jumătate necinstit. 2. Era cineva care se minuna de gravurile mele, care erau bine făcute, şi voia să vadă concepţia mea, ca şi cum eu aş fi putut să concep cum erau făcute. Trebuie să însemne că munca mea a câştigat approbation, şi că ei credeau că eu nu puteam să fac asta. 3. Mi s-a pus în mână o mică scrisoare pentru care am plătit 9 piese de argint; când am deschis-o – era înăuntru o carte groasă cu hârtie albă şi cu multe desene frumoase, restul nu era decât hârtie albă. Era şi o femeie aşezată pe mâna stângă, apoi schimbă cu dreapta şi răsfoia cartea, şi desenele apărură. Mă gândeam că această scrisoare vrea să spună că în Anglia trebuia să execut o serie de asemenea desene sau modele de acest gen; femeia avea une gorge foarte largă şi era pe amândouă părţile goală până jos, pielea ei lucea ca şi cum ar fi fost îngheţată şi, pe degetul gros, avea o pictură în miniatură. Ceea ce trebuie să însemne că, prin graţia lui Dumnezeu, găseam de cuviinţă să fac în Anglia o cantitate de desene frumoase în munca mea; şi că apoi speculation, care fusese mai întâi în posterioribus, se va schimba în adpriora, ceea ce înseamnă schimbare de locuri. 4. Mi se părea că mi se dăduse ordinul de a mă duce cu Bergenstierna5 la o commission, unde se atribuiau sume de bani; aceasta se petrecea dincolo de Sicilia; commission de care eram foarte satisfăcut, considerând totuşi că acolo urma să fim atenţi

la scorpioni. Trebuie să însemne că eu nu sunt în măsură să primesc i commissis, după ce lucrul meu va fi terminat, şi poate că voi fi dus să-l termin într-un alt loc; şi poate că în ceva diferit.

NOTE

1 Eleazar – a murit când era copil, ca şi alţi doi fraţi ai lui Swedenborg, Albrecht şi

Daniel.

2 Jesper (1694 – 1771) – cel mai tânăr frate al lui Swedenborg, locotenent şi om de litere.

3 Hardewijk – oraş olandez universitar, bine cunoscut de suedezi. Poate e vorba de un lapsus pentru că Swedenborg scrie apoi: „sosind în Anglia…”

4 După stilul englez – Anglia adoptă calendarul gregorian numai în 1752.

5 Bergenstierna, Johan (1668 – 1748) – unul dintre colegii lui Swedenborg de la Colegiul de Mine.

5 – 6 mai, la Londra

1. Eram bătut de un om mare, lucru pe care l-am primit ca pe un bine; apoi trebuia să încalec un cal pentru a merge cu trăsura, dar deodată calul îşi răsuci gâtul, mă prinse de cap şi mă ţinu aşa. Nu ştiu ce înseamnă asta; trebuie să fiu vinovat cu ceva faţă de un cizmar care se teme de Dumnezeu şi care m-a însoţit pe drum şi la care am locuit; sau pur şi simplu că nu m-am gândit la munca mea.

2. Summa summarum: 1. Nu e nimic altceva decât graţia, care ne poate face fericiţi. 2. Graţia e în Iisus Hristos, care e tronul milei. 3. Iubirea lui Dumnezeu în Hristos e ceea ce duce la fericire. 4. Şi că atunci ne lăsăm conduşi de Duhul lui Iisus. 5. Tot ce vine de la noi înşine e mort, nimic altceva decât păcat şi merită veşnică pedeapsă. 6. Căci nimic bun nu poate veni, în afara Domnului.

19 şi 20. la Londra

1. Pe 20, trebuia să mă duc la Masa Sfântă a bisericii suedeze, după ce am căzut pradă multor gânduri depravate, remarcând că trupul meu se revoltă în mod continuu, lucru care mi se reprezintă prin spuma care trebuie ridicată. Duminică dimineaţa, îmi veni în spirit şi, într-un fel foarte clar, în gură, că aceasta e mana care vine din cer, în aşa fel încât nu era nici în somn, nici în stare de veghe, ci foarte clar că aceasta vine la mine în gând şi în gură; ceea ce înseamnă: Hristos în împărtăşanie. Ziua dinainte, eram într-o asemenea dispoziţie încât aveam pace şi linişte interioară, în voinţa Domnului, după cum simţeam mereu acţiunea puternică a Sfântului Duh, acea mulţumire şi acea împărăţie a cerului pe pământ, care îmi umpleau tot corpul.

2. Totuşi, nu puteam să stau liniştit, să mă împiedic de la a mă uita după sex şi în scopul de a face bine1, mai ales că mi se părea, în somn, că asta nu era în niciun fel împotriva voinţei lui Dumnezeu. Însoţit de profesorul Delreich2 în mai multe locuri, de care n-am fost niciodată avertizat, la fel ca pentru alte lucruri pe care le-am făcut; mi se întâmplă totuşi ceea ce, câteva zile mai înainte, mi-a fost reprezentat în somn; că într-o singură zi mă voi afla de două ori în pericol de moarte, ceea ce se întâmplă, de asemenea, încât dacă Dumnezeu n-ar fi fost apărarea mea, mi-aş fi pierdut viaţa în două locuri; cât despre amănunte, nu vreau să le descriu.

3. Totuşi, această senzaţie de bine din interior era atât de puternică, mai ales când eram singur, fără compania cuiva, dimineaţa, seara, în timpul zilei, încât se poate compara cu o bucurie cerească aici, pe pământ; şi sper s-o păstrez bine, atâta timp cât, prin graţia unică a Domnului Nostru, pot merge pe o cale curată, având o dreaptă înţelegere, căci dacă mă îndepărtez şi caut mulţumire în temporal, aceasta va dispărea. Dacă dispunem tot timpul de principiul interior, care e influxus

de la duhul Dumnezeiesc, Dumnezeu e Cel care ştie mai bine. Simţeam un fel de exultation, căci mă gândeam că atunci când am mulţumirea cerească, de ce să mă duc să caut lumescul, care, în comparaţie, nu e nimic, e inconstant, dăunător, luptând împotrivă acolo şi distrugător.

4. Prin diferite voinţe, am fost dus la biserica Fraţilor Moravi3, cei care spun că sunt luterani autentici şi simt acţiunea Sfântului Duh, după cum vorbesc între ei, şi nu ţin seama decât de graţia lui Dumnezeu, de sângele şi de meritele lui Hristos, şi acţionează în mod ingenuu. Voi vorbi mai bine altă dată, dar fără îndoială că nu-mi este permis încă să fraternizez cu ei: biserica lor mi-a fost reprezentată acum 3 luni, aşa cum am văzut-o apoi, şi toţi cei care erau acolo erau îmbrăcaţi ca preoţi.

NOTE

1 În scopul de a face bine – Swedenborg foloseşte aici un eufemism glumeţ, pentru a spune: a împlini actul sexual.

2 Delreich, Niklas von (1699 – 1770) – funcţionar cunoscut ca cenzor librorum, funcţie oficială pe care a împlinit-o într-un fel scandalos, lăsându-se corupt de scriitori.

3 Fraţii Moravi – fracţiune a bisericii luterane evangheliste.

11 – 12 iunie

1. Mă gândeam la cei care rezistau Sfântului Duh şi la cei care se lăsau conduşi de El. Îmi apăru un om îmbrăcat în alb, cu o sabie; un altul venea împotriva lui, dar fu rănit de sabia sa; el repetă aceeaşi luptă şi fu atins aproape de ureche şi la tâmple, foarte grav. Sosi încă unul care luptă cu el; fu, de asemenea, pătruns în aşa fel încât se vedea sângele. Aveam o lance lungă; mă gândeam, că, în cazul în care el o să vină peste mine, o voi ţine în faţa mea, dar în acelaşi moment el nu era prea departe de

mine, când am văzut că-şi aruncă sabia şi plecă. Şi cum mă miram, am văzut că era un altul care venea către mine, şi care a întors sabia şi voia să i-o dea lui şi să se predea fără condiţii; asta a fost cauza pentru care el a întors sabia.

15 – 16 iunie (16 a fost o duminică)

1. Îmi era reprezentată viaţa mea trecută, şi cum apoi mă duceam acolo unde erau prăpăstii în toate părţile, şi cum mă întorceam. Atunci am ajuns într-un crâng destul de minunat plantat peste tot cu cei mai frumoşi smochini zvelţi şi bine aliniaţi; pe unul din ei mi se părea că mai erau smochine uscate; crângul era închis cu morminte, dar nu în partea în care eram eu. Voiam să traversez o pasarelă pe care era un strat gros de pământ şi de iarbă, dar nu îndrăzneam din cauza pericolului. Am văzut, la o mică distanţă de acolo, un mare şi foarte frumos palat cu două aripi, pe care voiam să-l iau ca logement; mi se părea tot timpul că aveam vedere către crâng şi morminte; era, de asemenea, pe o aripă a palatului, departe, la capăt, o fereastră care era deschisă; acolo se părea că voiam să am camera mea. Înseamnă că duminică trebuie să fiu în spiritual, pe care îl semnifică magnificul crâng; palais-ul trebuie să fie dessin-ul muncii mele care se referă la crâng; am intenţia, prin acest mijloc, să merg acolo să văd.

20 – 21

1. Mi se părea că se delibera pentru a şti dacă voi fi admis în societatea care era acolo sau în consiliul lor. Tatăl meu a ieşit ca să-mi spună că am scris despre providenţă lucrul cel mai frumos din câte scrisesem; îmi aminteam că nu era decât un mic tratat. Apoi, într-o noapte, mă găseam într-o biserică, dar gol, numai cu cămaşa pe mine, încât nu îndrăzneam să înaintez; ceea ce înseamnă că nu sunt încă îmbrăcat şi pregătit cum ar trebui.

26 – 27

1. Eram într-un loc cu mai mulţi oameni; am trecut prin faţa grădinii mele, care arăta destul de rău; arăta,

fără îndoială, astfel în comparaison cu grădina cerească. Apoi am auzit mult timp cum se trăgea cu tunul în inamic, în toate direcţiile; îmi imaginam că inamicul era bătut; sosi, de asemenea, o veste cum că danezul atacase cu 10.000 de oameni, aceasta se făcea mai ales cu mânerul sabiei, şi fusese complet bătut. Eram în alt loc şi voiam să vizitez câmpul de bătaie. În locul în care mă găseam erau mulţi care voiau să fugă, dat fiind că ei aparţineau partidului danez, dar eu îi sfătuiam să rămână, zicând că nu era niciun pericol pentru ei, în afară de un soldat danez. Am văzut apoi ceva ca un mare ecran care mă proteja. Aveam ceva la piciorul stâng, care era bandajat, fără să ştiu despre ce e vorba, dar acesta va fi în curând repus în bună stare. O pasăre mică, într-o colivie mare care fusese mult timp ascunsă, trăia totuşi, avea de mâncat şi băut, intra şi ieşea din colivie. Vedeam pe Eric Benzelius cu o perucă şi două bucle pe spate, mergea bătrân şi obosit; l-am urmat şi am văzut că el mergea la o biserică unde se aşează în rândul cei mai din urmă.

1 – 2 iulie

1. Mi s-au întâmplat lucruri ciudate; am fost cuprins de frisoane, ca atunci când Hristos îmi acorda graţia divină; unul după altul, de la 10 până la 15. Aşteptam să fiu aruncat cu faţa la pământ ca prima dată, dar asta nu s-a mai întâmplat; în ultimul frison, am fost ridicat în aer şi am simţit, cu mâinile mele, un spate, pe care l-am palpat în întregime, precum şi partea cealaltă, pieptul; imediat el se culcă, i-am văzut, de asemenea, chipul din faţă, dar foarte neclar. Atunci am îngenuncheat, întrebându-mă dacă trebuia să mă culc alături, dar aceasta nu se întâmplă, ca şi cum n-ar fi fost permis; toate frisoanele urcau din josul corpului până la cap. Asta se petrecea în timpul unei viziuni, când nu eram nici treaz, nici adormit, căci eram în toate minţile; era omul interior, separat de cel exterior, cel care resimţea totul. Când am fost perfect treaz, frisoanele

reveniră de câteva ori peste mine; acesta trebuie să fi fost un înger sfânt, căci n-am fost aruncat cu faţa la pământ. Ceea ce înseamnă că numai Domnul Nostru e cel care ştie prea bine; mi se părea că mă aud spunând mai departe că voi primi ceva pentru supunere sau pentru un alt lucru. Graţia lui Dumnezeu se manifestă la mine atât faţă de omul interior, cât şi faţă de cel exterior, lăudat şi slăvit să fie Domnul.

2. Din toate astea şi încă ceva, am dedus că trebuia să descopăr veritates de sensationibus internis, dar din spate şi, în mod obscur, din faţă; în timp ce înainte de a se întâmpla asta, mi se părea că mi se spunea că era o annuntiation despre ceea ce lucrasem eu până acum; îmi apăru de asemenea că eram pe punctul de a schimba simplele mele monede de argint cu cea mai bună monedă, şi mi se dădu atunci puţin aur; totuşi, erau alături şi monede de aramă.

3 – 4 iulie

1. Îmi luam la revedere de la ea, cu o tendresse cu totul specială, îmbrăţişând-o, când un altul apăru puţin mai încolo. Cum eram treaz, efectul fu că mă găseam în continuo oestro amoris; totuşi se spunea, sau mai degrabă se deplângea faptul că acest lucru n-a fost înţeles şi mai bine. Înseamnă că de acum am terminat ceea ce am scris de sensibus în genere şi operaţioni facultatum interiorum, operă care, în starea în care a fost pusă pe hârtie, nu poate fi înţeleasă; şi că am ajuns la partea a doua, care este cerebrum.

7 – 8 iulie

1. Vedeam cum, într-un glob puţin alungit, totul se concentra către partea de sus; în partea de jos a globului era ceva ca o limbă, care apoi se răsfira pornind de la ea însăşi. Înseamnă, după cum cred eu, că în interior era sanctuarium şi constituia centrum globului, situat dedesubt, şi că trebuie inventate lucruri de acest fel, cum

era arătat prin acea limbă. Cred că sunt destinat pentru aceasta, şi este semnificaţia infailibilă a sanctuarium-ului cu care eu aveam de-a face, ceea ce confirma faptul că toate obiecta scientiarium mi se reprezentau prin intermediul femeilor; acelaşi lucru pentru deliberarea spre a şti dacă voi fi admis în societatea în care se găsea tatăl meu.

2. Aveam, de asemenea, gânduri sigure că Fiul lui Dumnezeu era iubirea, El care, pentru a face bine speciei umane, a luat asupra sa nu numai păcatele ei, ci şi pedepsele cele mai grele; căci dacă justiţia domnea, misericordia trebuia să aibă loc per amorem.

9 – 10

1. Era un grup care vorbea regelui, aflat după aceea într-o cameră, apoi părinţilor săi cu care am făcut cunoştinţă; ei vorbeau între ei de mine; eu spuneam că eram discret în materie de amour şi vénération. Când tocmai voiam să plec, am văzut că masa reginei era pusă; nu eram îmbrăcat cum ar fi trebuit, fiindcă m-am dezbrăcat repede de vesta albă; trebuia să urc ca să mi-o pun pe mine. Vorbeam cu tatăl meu, care m-a sărutat; i-am amintit să nu înjure: în acest timp sosi regina cu suita sa. Înseamnă că voi face cunoştinţă cu copiii lui Dumnezeu, căci în ziua dinainte mi-am ales un alt logement.

14 – 15

1. Vorbeam cu Brita Behm1 care, după cum mi se părea, năştea un fiu; cum Schwede era mort însă cu mult înainte, mă întrebam cum se putea întâmpla una ca asta; dar copilul era mort, în locul lui erau cei doi Rosenadler2. Ea m-a luat într-o superbă trăsură, a cărei magnificence depăşea orice măsură, şi m-a condus la contele Horn3; acolo se pregăti o cină. Am plecat, trebuia să mă întorc după aceea acolo, zburam tot timpul, dar am ajuns într-un oraş frumos, pe care îl vedeam; remarcând că mă rătăcisem în zborul meu, m-am întors. Asta înseamnă

lucrul meu despre sensibus internis şi cerebre, care seamănă cu copilul Britei Behm; şi că eu am mers într-o superbă trăsură la contele Horn, ca preşedinte al Cancellicollegium şi primas regni4, pentru a mă duce în alt oraş; poate prea departe de animam.

2. Traversam o apă pe o pasarelă, era un vapor în apropiere, am ajuns într-o groapă; mă gândeam atunci la pâine, că în fiecare zi se aducea acolo pâine, pâini mari şi mici. Trebuie să fie comunitatea luterană; Hristos se compară cu pâinea spirituală.

NOTE

1 Behm, Brita (1670 – 1755) – mătuşa lui Swedenborg, văduva profesorului Schwede. Swedenborg a avut probleme cu ea în legătură cu o proprietate comună.

2 Rosenadler, Johan Adrian (1715 – 1774) şi fratele său Carl Albrekt (1717 – 1799) erau fiii unui profesor şi ai unei verişoare a lui Swedenborg.

3 Horn, Arvid (1664 – 1742) – preşedinte al cabinetului regelui Suediei.

4 Primas regni – omul cel mai important al regatului.

21 – 22

1. Vedeam o comunitate unde fiecare avea o coroană mică pe cap şi două persoane care stăteau în faţa celorlalţi, cu coroane foarte mari, magnifice; una din ele vorbea cu bucurie, jumătate în franceză, jumătate în germană, înseamnă că erau cei care au primit coroana de martir şi la care m-am gândit în ziua precedentă; dar cine erau cei doi, dacă era Hus1, nu ştiu.

2. Un copil mic voia să se ţină de mine, mă trăgea spre el, dar până la urmă se părea că l-am respins. Înseamnă că trebuie să fim precum copiii în faţa Domnului Nostru, lucruri la care m-am gândit apoi, în timp ce copilul se prezentă de două ori, la fel ca în noaptea dinainte. Aceasta înseamnă că, dacă nu te îngrijeşti tu însuţi de spiritual ca de ceva care vine prin propria noastră forţă, nu

există niciun motiv să ne îngrijorăm de temporal, dar, precum un copil, trebuie lăsate toate grijile pe seama Domnului Nostru.

3. Îmi făceam loc într-o adunare, gândeam că venisem la timp, dar totul era plin; am înaintat totuşi, cu mare greutate şi am ajuns la o bancă liberă, pe care se găsea o pânză cu care voiam să mă acopăr. Înseamnă că voiam să intru în această comunitate prin propria mea grijă şi că nu voiam să mă fac cunoscut altora, lucru pe care l-am făcut şi în ziua precedentă; dar grija aceasta trebuie lăsată Domnului Nostru.

4. Când m-am trezit, am văzut, într-o viziune, mult aur în faţa mea; aerul era plin. Înseamnă că Domnul Nostru, care dispune de tot, îmi dă pentru spiritual şi temporal ceea ce am nevoie, atunci când, ca un copil, las toate grijile în seama lui.

NOTĂ

1 Hus, Ian (1370 – 1415) – reformator din Boemia, ars de viu ca eretic.

22 – 23

1. Mi se părea că luam un zbor foarte înalt, dar în cerc, în aşa fel încât recădeam, cum trebuia, atunci când eram epuizat. Vedeam o sală frumoasă, cu o tapiserie preţioasă pe pereţi, făcută dintr-o singură bucată. Înseamnă că aveam în spirit şi în inimă ziua precedentă, că trebuie să lăsăm lui Hristos toate nevoile noastre, atât în spiritual cât şi în temporal.

Vedeam un băieţaş care fugea cu una din cămăşile mele şi eu fugeam după el. Trebuie să fie pentru că nu m-am spălat pe picioare.

24 – 25

1. Printre alte lucruri, mi se părea că sunt împreună cu mulţi oameni într-o societate şi ne amuzăm; se făcea că fusesem invitaţi la cineva; am plecat de acolo pentru a călători; se făcea că am fost nevoiţi să revenim; dar când

ieşeam, plecam într-un loc la care nu mă gândisem. M-am întâlnit cu cineva care spunea că a tăiat pentru mine atâta cât să fac o perdea de pat: deci ceva despre care nu ştiam nimic. Şi pentru lucrul meu trebuie să apuc altă cale şi să-l pregătesc pentru altceva, nu ştiu pentru ce, asta îmi este neclar.

27 – 28

1. Îl vedeam pe tatăl meu în cele mai frumoase veşminte, în faţa unei comunităţi; îmi vorbea amabil şi voia să mă conducă la cineva care părea că doarme într-o cameră dinăuntru, ca să-i vorbească de mine: am ieşit încetişor de acolo, de teamă să nu-l trezesc. Înseamnă că atunci când am început să citesc Biblia, către seară, sâmbătă seara, îmi era teamă că nu m-am pregătit cum ar fi trebuit.

29 – 30

1. Vedeam un animal mare, cu aripi; uneori arăta ca un om, cu toate că avea un bot mare. Nu îndrăznea să mă atingă, alergam după el cu sabia, fără speranţă şi forţă în braţe pentru a-l atinge; în sfârşit, l-am văzut stând în faţa mea cu o puşcă şi când trase ieşi ceva ca un venin, totuşi nu mă răni pentru că eram protejat; atunci, imediat după aceea, i-am înfipt sabia în gâtlej, cu toate că fără mare forţă; m-am urcat şi mai sus, mi se părea că aud spunându-se că era mort. M-am gândit în ziua de dinainte la femeia şi la dragonul din Apocalips1, dorind să fiu instrumentul care omoară dragonul, lucru care totuşi, nu e în puterea mea, ci numai în puterea lui Dumnezeu.

NOTĂ

1 Apocalipsa, XIII: 3 – 4.

31 iulie-l august

1. Am fost cuprins mult timp de sfinte frisoane, totuşi într-un somn profund; mă întrebam dacă nu se va produce ceva sfânt; mi se părea că eram aruncat cu faţa în jos, dar nu pot spune asta cu certitudine. Apoi am fost ridicat de

acolo şi am descoperit pe spatele meu pe cineva pe care mi se părea că-l cunosc; supărat că m-ar fi smuls de la asta, el spuse, când se îndepărtă de mine, că n-o să mai facă: frisoanele durară după aceea, dar n-am văzut nimic mai mult. Era că sacrul venea la mine şi mă atingea, şi eu raportam la aceasta lucrul meu început în acea zi – în care mă apucasem să scriu despre sensibus – şi că eu nu voiam să fiu sustras de la ce era cel mai important.

2. Apoi auzeam o procesiune de cai, şi chiar sosiră cai frumoşi, albi-galbeni, în mare număr, apoi alţii şi alţii, frumoşi cai de tracţiune care veneau la mine, graşi, mari, frumoşi, cu harnaşamente frumos împodobite. Înseamnă lucrul pe care l-am început acum, ultimul, cel despre cerebro; de asemenea, că ştiu de acum că am îngăduinţa lui Dumnezeu pentru aceasta, şi că El, cred eu, mă va ajuta.

4 – 5 august

1. Vedeam pe unul care venea către mine cu sabia scoasă; mi se părea, de asemenea, că aveam o sabie cu mâner de argint, dar când sosi, eu n-aveam decât o teacă prăpădită. El se culcă pe spatele meu şi-mi muşcă mâinile; am strigat după ajutor, dar în zadar.

2. Apoi aveam de-a face cu o curvă în prezenţa lui As. B.1; se făcea că mă lăudam că eram aşa de puternic. Înseamnă că m-am armat zilnic împotriva Dumnezeului meu cu gânduri care nu ţineau decât de mine, stare din care nimeni în lume, decât Dumnezeu, nu poate să mă scoată; mă lăudam, de asemenea, în faţa lui D.H. cu lucrul meu. Aveam de gând să mă duc poimâine la masa lui Dumnezeu, dar am descoperit, prin aceasta, că nicio fiinţă omenească nu poate ierta păcatele, în afară de Dumnezeu singur, şi m-am abţinut; prin care se poate înţelege că mi s-a dat pocăinţa.

NOTĂ

1 As. B. – poate e vorba de Elias Brenner (1647 –

1717), asesor şi pictor miniaturist

8 – 9

1. Soseam în Suedia, vedeam regatul divizat în două state cu doi regi; cel mai mare era în Uppland, celălalt dincolo de Örebro; al doilea, mai mic, zicea totuşi că se întindea până la Bohus; eram de acord şi statul se mărea. Mă gândeam că era o împuternicire pentru mine, pentru a fi secretar la Java, dar că nu m-au găsit apt pentru aceasta, întrucât nu cunoşteam limba; totuşi, am acceptat. Apoi, am visat păsări mici care mi se aşezau în jurul capului şi trebuia să li se smulgă penele. Înseamnă că n-am ordonat şi tratat bine ceea ce am scris despre corpore reticularii malpighii.

26 – 27 august

1. În toate zilele astea am fost întristat şi ca îngreunat de păcatele mele, gândind că nu mi-au fost iertate şi că m-au împiedicat în cele din urmă să mă apropii de împărtăşirea întru Domnul. Atunci, ieri, mi se părea că sunt uşurat; noaptea îmi apărură tălpile picioarelor mele; erau cu totul albe, ceea ce înseamnă că păcatele îmi sunt iertate: şi, de asemenea, o mulţime de alte lucruri, ceea ce înseamnă că din nou sunt binevenit.

27 – 28

1. Mi se părea că luam o carte din bibliothèque a tatălui meu. Luam apoi vaporul; mă aşezam, împreună cu o altă persoană, în locul în care, de obicei, se găseşte o bară; la dreapta mea era altcineva; când m-am ridicat, celălalt se aşează pe locul meu şi, mai mult decât atât, când am vrut să mă aşez din nou, trecu mai sus şi îmi dădu locul. O femeie era aşezată la stânga mea, în faţa mea alta; eu am urcat şi am lăsat-o să stea unde era aşezată, dar acolo nu era niciun fauteuil, ci numai un scaun cu spătar, în faţa căruia, deci, eram eu. Se servi vin, care semăna cu sucul de fructe, în pocale; mi se dădu un pocal pe care l-am golit dintr-o singură înghiţitură; era lucrul cel mai suav pe care

l-am gustat vreodată; înghiţeam fără să simt, ca şi cum ar fi fost nectar ceresc. Omul era aşezat tot timpul la locul său, foarte sus, în apropiere de bară. Asta înseamnă felul în care primesc eu ajutor pentru munca mea, de la o mână superioară, în aşa fel încât eu servesc numai ca instrument; de aceea eram însoţit de o suită despre care spuneam că avea ocupaţia de a mătura pentru ca totul să fie curat; înseamnă, de asemenea, eu.

1 – 2 septembrie

1. Aveam de gând să mă duc pe data de 2 septembrie la Masa Domnului, dat fiind că eram asigurat, după cum ştiam, de iertarea păcatelor mele; atunci am văzut un câine mare care sărea pe mine, dar nu-mi făcea niciun rău; i-am arătat o altă persoană care se găsea alături de mine; ei, de asemenea, nu-i făcea niciun rău.

2. Asta a fost sau ziua de ieri, când voiam să mă laud cu una din vizitele mele, sau că alţii din jurul meu mă flatează.

3. Apoi mi se părea că Didron1 îl părăsise pe regele său, la care el era în mare graţie, şi că se ducea la danezi şi acolo el era mort; şi că soţia lui, care era falsă şi care pricinuise acest lucru, aştepta cadavrul lui. Aud acum imediat, după cum el mi-a inspirat asta, că nu trebuia să mă îndepărtez de la comunitatea lui Hristos, că trebuia să mă duc şi să iau Sfânta Împărtăşanie şi că, spiritual, voi fi mort din nou. Mai mult nu puteam să înţeleg, întrucât acolo înăuntru e un mysterium; mă abţin de la aceasta; eram îmbrăţişat de Duhul Sfânt, ca de obicei când mă conformez ordinelor sale.

NOTĂ

1 Didron, Johan Fredrik (1686 – 1747) – locotenent general al regatului în 1747.

16 septembrie

(despre o duminică după cină)

1. În timpul nopţii dintre 15 şi 16 am văzut în somnul

meu doi regi; regele Franţei şi al Poloniei, care propuneau lucruri sublime; apoi o fetiţă care cânta pentru mine când ieşeam. Însemna că am scris ceva satisfăcător; care era sfârşitul primului capitol despre sensu tactus.

2. Imediat după cină, în timp ce dormeam, mi-a apărut o femeie, dar nu-i vedeam faţa; era foarte grasă, în veşminte foarte albe. Voiam să cumpăr de la ea ceva de băut, dar ea spunea că nu-i mai rămăsese nimic; totuşi era o alta, alături, şi-mi dădu dreptul ei, căci primise un pahar pe care îl ascunsese în hainele ei. Ea scotoci apoi acolo, în aşa fel încât am văzut cât de grasă era, ca o femeie gravidă; după ce a căutat în bufanele mânecii, ea a găsit ce era de băut; credea că e ciocolată, dar era vin; mă gândeam să nu primesc dacă era ciocolată, dar tocmai atunci m-am trezit. Mi se părea, ca şi mai înainte sau altă dată, că simţeam un foarte puternic miros de vin. Mă minunam mai ales de hainele ei albe ca neaua. Aceasta, nu văd prea bine ce vrea să însemne – dacă era vorba despre femeia pe care am avut-o când a fost spus sanctuarium – dat fiind că nu-i vedeam faţa; şi pentru că era însărcinată, ceea ce trebuie să însemne că sunt acum pe punctul de a scrie bine şi de a da naştere proiectelor mele; dat fiind că, în acea zi, m-am găsit perfect luminat în ceea ce priveşte lucrurile de care mă ocupam.

17 – 18

1. Îi vedeam pe regele Prusiei şi pe cineva care spunea că pleacă pentru a semăna duşmănie între regii Prusiei şi ai Franţei.

18 – 19

1. Mi se părea că traversam un teren destul de inegal, cu un baston de fier în mână, cu care îmi era greu să merg mai departe. Am ajuns la capătul acestui teren, m-am culcat într-un pat, veni peste mine un bou mare, negru, cu coame, care părea că vrea să mă străpungă; mi-era frică, dar mi s-a spus: Trebuie să treci prin asta. M-am

trezit; e ceva care se pregăteşte pentru mine, deoarece am terminat cu primul capitol despre sensu tactus.

21 (care a fost o duminică)

1. Înainte de a mă culca, m-am gândit puternic la ceea ce tocmai eram în curs de a scrie; atunci mi se spuse: Ţine-ţi gura sau te lovesc. Vedeam apoi pe cineva care era aşezat pe un bloc de gheaţă şi mi s-a făcut frică. Venea ca într-o viziune, mi-am ţinut gândurile şi am fost prins de unul din acele frisoane obişnuite; ceea ce înseamnă că nu trebuie să stau atâta timp la lucru, mai ales duminica, sau poate serile.

29 – 30

1. Era sâmbătă către duminică, vedeam frontonul celui mai frumos palat care se poate vedea vreodată; pe mijloc, strălucea ca un soare. Mi se spunea că, în societate, se va decide dacă voi deveni un membrum care va fi immortale, ceea ce nimeni mai înainte n-a fost, în afara unuia care era mort; alţii spuneau că ar fi fost mai mulţi. Îmi veni în gând dacă lucrul cel mai important n-ar fi fost acela de a fi aproape de Dumnezeu şi a trăi astfel; asta privea faptul că terminasem ceea ce aveam de scris despre formis organicis în genere şi, în primul rând, sfârşitul. Apoi, cineva spunea că voia să mă viziteze la ora 10, dar nu ştia unde locuiesc; am răspuns atunci aşa cum mi se părea: că locuiam în frontonul acelui palais. Asta înseamnă că ceea ce scriu, cu ajutorul lui Dumnezeu, despre formis este de o asemenea natură că mă va duce şi mai departe, până când voi vedea care este lucrul magnific. Apoi eram cu femei, dar nu voiam să le ating, pentru că mă ocupasem de lucruri sfinte mai înainte; multe lucruri reveneau, ca obligaţie, dar le lăsam în graţia lui Dumnezeu, dat fiind că eu sunt ca un instrument cu care „El face ce vrea după plăcerea Lui; doream să fiu cu sus-numitele, totuşi nu după voinţa mea, ci după cea a lui Dumnezeu. Dumnezeu să nu mă lase să mă admir pentru aceasta, ceea ce nu cred.

3 Octombrie (după cină)

1. Am căzut într-un somn uşor. Îmi era reprezentat ca şi cum totul era în mod intim într-o unitatibus, ratio causae, finis astfel încât gândurile noastre examinau ca unitates în sine şi nu duceau la niciun alt finem şi rationem decât acelea care sunt date de spiritu Dei sau corporis; din corpuri provine tot păcatul cel mai intim, căci noi nu tindem către nimic altceva decât spre ceea ce luptă împotriva spiritualului. Ceea ce ne domină, putem să remarcăm noi înşine, dacă încercăm să ne reamintim, prin amoribus noastre, care, de asemenea, merg împreună.

3 la 6

1. S-a remarcat cu diferite ocazii că există spirite de toate felurile. Un singur spirit, care e cel al lui Hristos, are toată beatitudinea în sine; prin altele, eşti sedus într-o mie de feluri, ca să fraternizezi cu ele, dar nefericit e cel care face asta. Mi s-a înfăţişat o dată de mult cum Koram şi Datan aduseseră un foc străin pe altar şi nu se putea face sacrificiul; la fel se întâmplă când se introduce un alt foc decât cel care vine de la Hristos; vedeam, de asemenea, un foc care venea la mine. Astfel, e vorba de a discerne între spirite, lucru care nu se poate face decât prin Hristos însuşi, al cărui spirit singur poate face aceasta. În ce îngrozitor pericol am fost noaptea de 29 spre 30, aceasta mi s-a înfăţişat după aceea în somn, când se făcea că eram pe un bloc de gheaţă, care abia putea să mă ţină; am ajuns apoi la o prăpastie îngrozitor de mare; era cineva de partea cealaltă care nu putea veni să mă ajute; căci mergeam înapoi. Dar Dumnezeu, prin intermediul lui Hristos, este singurul care m-a ajutat să ies de acolo: El, care e Domn şi Stăpân şi căruia îi sunt sclav; glorie şi mulţumire Lui; El, fără de care nimeni nu poate ajunge la Dumnezeu.

6 – 7 octombrie

1. Vedeam un voal negru foarte mare, totuşi graţios

(sau o piele), care era tras de sus; foarte strălucitor; dar neavând nicio stabilitate; se spunea că asta n-o să ţină, pentru că voalul se plisa; mi se promitea că voi fi luminat mai bine; apărea, de asemenea, ca un lumen interior, voiam să-l fac eu însumi, duminicile. Însemna că pătrunsesem ceva cu înţelegerea şi fantezia mea; ceva care semăna cu voalul negru, căruia îi lipsea constanţa. Din nou am văzut un adânc, care este pericolul în care sunt eu cu gândurile mele. Altfel, cineva povestea ceva pe seama cărţilor mele; se spunea că va fi un liber divinus de Dei cultu et amore1; cred că era şi ceva despre spiritibus; mă gândeam că am spus ceva despre asta în al meu de Infinito2, dar nu mi se răspundea la aceasta. Apoi îmi veni în gând mesajul că tot ce e iubire pentru ceva, fie că era vorba despre operele mele la care lucrez – când le iubeşti pe ele în sine şi nu ca pe un medium către unicul amorem, care merge la Dumnezeu şi la Iisus Hristos – acesta ar fi amor meretriciusă; de aceea, astfel de lucruri sunt mereu comparate cu meretricationi în cuvintele lui Dumnezeu, ceea ce mi s-a întâmplat; dar când ai iubirea cea mai profundă pentru Dumnezeu, nu mai simţi nicio altă iubire decât aceea pe care o găseşti în încrederea în Dumnezeu. Mi se părea, de asemenea, că-i vedeam pe ţarul Petru şi pe alţi mari cneji, care mă dispreţuiau pentru că aveam mâneci false; nu ştiu de ce coterie ţineau ei. De multe ori, el mi-a dat o pâine frumoasă şi mult mai mult; să dea Dumnezeu fiindcă, după cum cred, aceasta este pâinea spirituală.

2. Din aceasta şi din ce există mai înainte se deduce cu câtă rapiditate şi uşurinţă o fiinţă omenească este supusă abuzului din partea altor spirite, care se înfăţişează după amour al fiecăruia; căci amores sunt reprezentate prin spirite, la fel de bine în ele însele precum femeile în formă de dragoni…

NOTE

1 De cultu et amore Dei – o carte despre cultul lui Dumnezeu şi iubirea lui; un mare tratat al lui Swedenborg despre creaţie, publicat la Londra, în 1745; operă neterminată.

2 De Infinito – volum publicat la Leipzig în 1734, cu titlul complet: Prodomus philosophiae ratiocinantis de Infinito et causa Finali Creationis.

3 Amor meretricius – amor de prostituată; meretricationi: prostituţie (lat.).

7 – 8

1. Mi se părea că voiam să merg înainte pe un drum, dar vedeam un băieţaş care o luă pe o cărare mică; l-am urmat, dar era ceaţă. Mă gândeam că erau soldaţi în vecinătate; mergeam aplecat şi înfricoşat, tot gândindu-mă că nu erau duşmani, ci oameni din propriul nostru popor. Dar m-am găsit în situaţia că nu vedeam niciun drum în faţa mea; m-am întors şi am intrat într-o cameră în dezordine; cerui o altă cameră, mi se dădu, cerui apă, el spunea că era proaspătă şi tulbure, cerui apoi lapte; m-am trezit. Asta pentru că m-am rătăcit şi mi-am urmat înţelegerea mea în ceaţă; aşa-i când ţi-e frică de propriul tău popor ca şi cum ţi-ar fi fost duşman; dar când mergi pe calea cea dreaptă, n-ai frică de nimic. Apa înseamnă că ceva e încă tulbure, laptele, că acel ceva trebuie şi mai mult fortificat.

2. Apăru apoi, în viziune, un om care avea un palton negru, dar îi fu luat, şi el dispăru; ceea ce înseamnă că ce a fost negru mai înainte dispare când mergi pe calea pe care ai încredere numai în Dumnezeu şi în Hristos, şi nu în tine însuţi, nu în forţa umană sau în propria înţelegere. Astfel îmi dădeam seama că noi suntem soldaţi pentru a lupta continuu împotriva lui Satan: când ai spiritul şi viaţa lui Dumnezeu, câştigi zilnic o victorie sau, dimpotrivă, suferi o clades; cazi dintr-o stare în alta; înseamnă că nu trebuie să fii disperat, ci să ai încredere în graţia lui

Dumnezeu. Noaptea trecută, mi se părea că aveam puterea absolută de capitaine, lieutenant sau ceva de genul ăsta, dar îl căutam pe secretarul Bierchenius1 ca să-i spun că voiam să-mi menţin prima mea funcţie, de asesor. Ceea ce înseamnă că nu înţelegeam atunci ce semnifică să fii soldat, şi să lupţi împotriva lui Satan; fiindcă Dumnezeu îşi trimite îngerii care luptă alături de tine. Iată paltonul negru pe care l-am scos; e Dumnezeu însuşi, care a vrut să mă lumineze în acest sens. Mi-a apărut, de asemenea, în viziune, o inimă plină de sânge; era iubirea.

NOTĂ

1 Bierchenius, Hans (1691 – 1750) – asesor la Colegiul Minelor.

8 – 9

1. Această noapte fu cea mai mulţumitoare din toate, dat fiind că am văzut Regnum Innocentiae. Dedesubtul meu se găsea cea mai frumoasă grădină care se poate vedea, unde de fiecare arbore erau prinşi, unul după altul, trandafiri albi. Am intrat apoi într-o cameră lungă, unde se găseau recipiente albe cu lapte şi pâine înăuntru; nici nu se putea imagina ceva mai gustos; eram însoţit de o femeie de care nu-mi amintesc în mod deosebit, apoi m-am retras. Veni la mine, nevinovat, un copilaş frumos, care-mi spuse că ea, femeia, a plecat fără să-şi ia la revedere: îmi ceru să-i cumpăr o carte, pe care şi ea vrusese s-o ia, dar nu mi-o arăta. M-am trezit. În plus, mi se părea că tratam pe cheltuiala mea nişte oameni, într-o casă sau un palais; erau acolo cunoştinţe, printre care consilierul Lagerberg1, Ehrenpreus2, cred eu, şi alţii; totul era pe cheltuiala mea. Mă gândeam că mă costă scump, şi gândurile mele nu încetau să revină asupra acestei dépense; câteodată nu-mi păsa, întrucât îmi spuneam că totul era plătit de stăpânul acelei proprietăţi, sau mai bine zis, aşa mi se arăta. Eram în Regno Innocentiae şi faptul că-i regalam pe ceilalţi, în temporal, fără să-i văd, dacă aceasta înseamnă lucrul meu,

asta vrea să spună că nu trebuie să le semăn lor, cu toate că i-am regalat cu asta, sau cu altceva. Copilul era innocentia însăşi: eram plin de emoţie şi doream să mă găsesc într-un regat unde totul e innocence: la trezire regretam că am plecat de acolo. Ce să fi fost cu femeia care plecase fără să-şi ia la revedere? Nu ştiu ce vrea să însemne asta.

2. În ziua următoare, sau pe 9, am fost atât de lucid încât vedeam bine când citeam, fără dificultate, caracterele cele mici ale literelor din Biblie.

NOTE

1 Lagerberg, Sven (1672 – 1746) – militar şi înalt funcţionar; după ce a combătut sub Carol al XII-lea, s-a dedicat politicii şi a fost unul dintre cei mai mari politicieni ai timpului său.

2 Ehrenpreus, Carl Didric (1692 – 1760) – jurist şi om de stat; om politic important.

9 – 10

1. În visione, ca un foc în turbă, care ardea puternic, ceea ce semnifică ignem amoris. Apoi, eram împreună cu femei care aveau dinţi într-un anumit loc şi aş fi vrut să pătrund acolo, dar aceşti dinţi mă împiedicau. Ceea ce înseamnă că în ziua precedentă m-am ţinut de lucrul meu, care e total diferit de celălalt şi tratează despre un alt amour, dacă acesta trebuie să domine şi nu să fie considerat ca nişte vorbe în vânt sau ca o jucărie în ochii altuia. Eram deci foarte hotărât, când m-am trezit, să abandonez această muncă; aşa s-ar fi întâmplat dacă apoi, dormind, nu mi s-ar fi părut că am fost trimis într-un loc cu o scrisoare. Nu găseam drumul, totuşi Hedvig, sora mea, văzu scrisoarea; spuneam că era pentru Ulrika, Adlersten1, care se pare că a suspinat mult timp după mine; ajungând acolo l-am văzut şi pe Schonstrom2: apoi, am avut în mod continuu sensus în felul în care ele urcă în cerebrum şi coboară din nou. Am fost astfel întărit să

continui cu această muncă, Dumnezeu să mă ajute ca asta să nu fie împotriva placului Său, de la care eu nu pot fi împiedicat prin somn, ci să fie încercarea, în cazul în care aş vrea să abandonez această hotărâre, prin care Dumnezeu mă ajută totuşi, laudă şi onoare numai Lui. Dar un copil căzu pe piciorul meu, se lovi şi ţipă; am vrut să-l ajut să se ridice şi am spus: De ce te repezi aşa? Era, fără îndoială, faptul că eu vreau să avansez prea repede în toate acestea.

NOTE

1 Adlersten, Ulrika (1644 – 1757) – soţia lui Schonstrom. Ea a fost cea mai mare doamnă la curtea prinţesei Sofia Albertina.

2 Schonstrom, Albrekt (1684 – 1740) – soţul Ulrikăi, militar.

10 – 11

1. Mi se părea că eram într-un pat cu o femeie, dar n-o atingeam; sosi apoi un om pe care-l întrebam dacă aş putea să fiu angajat de el, dat fiind că pierdusem lucrul meu din cauza războiului, dar el refuză. Ei jucau cărţi, ceva ca bassette, banii veneau şi plecau, totuşi eu eram tot timpul cu ei; întrebându-l pe valetul meu dacă el spusese că eu posedam ceva, el răspunse că nu, el nu va spune asta. Înseamnă biserica moravă, că eu nu sunt angajat acolo, şi că spun că n-am cunoştinţe în religie, că le-am pierdut pe toate; şi cei care jucau cărţi câştigau din când în când.

12 – 13

1. Se făcea că cineva era bătut şi biciuit atât sus cât şi jos, după care predica din nou, cu mare ardoare. Înseamnă că atunci când eşti pedepsit de Domnul capeţi şi mai mare zel şi spirit pentru a continua lucrul către ceea ce te îndeamnă spiritul, astfel încât pedeapsa şi corecţia îl fac să crească. Ziua precedentă gândurile m-au mulţumit într-atât încât aceasta le-a dat un pic frâu liber; corecţia

trebuie să schimbe asta cumva şi visul meu dădea un răspuns.

2. Apoi îmi spuneam mie însumi că Domnul Nostru însuşi voia să mă încunoştinţeze, întrucât, cum îl descoperisem, eram în situaţia de a nu şti de toate astea nimic altceva decât că Hristos trebuie să fie întru totul în noi, sau Dumnezeu prin Hristos, astfel că noi înşine nu putem face nimic, în afară de a ne strădui; aşa încât cel mai bine e de a nu pune condiţii, chiar dacă prin aceasta am putea deveni cu totul pasivi. Într-o viziune, mi-au fost prezentate pe o farfurie nişte pâini frumoase, ceea ce era un presentiment că Domnul, El însuşi, voia să mă încunoştinţeze acum că am ajuns în acea stare în care nu şti nimic şi că toate praeconcepta judicia mi-au fost luate, ceea ce e începutul înţelepciunii; adică a deveni mai întâi ca un copil, iar apoi să te nutreşti cu ştiinţă, ceea ce mi se întâmplă în prezent.

13 – 14

Printre alte lucruri, mi se spune că de 14 zile încoace am început să arăt mai frumos şi că semăn cu un înger. Că Dumnezeu vrea să fie aşa; Dumnezeu să-mi stea aproape şi să nu-mi retragă graţia sa.

15 – 16

1. Într-o viziune, era cineva aplecat sub o mare greutate, ducea nişte planşe de lemn; a căzut sub greutatea lor şi altul a venit să-l ajute, dar cum a fost el ajutat, asta n-am văzut. În somnul meu mă căţăram până la urmă pe o pasarelă şi vedeam o prăpastie şi un pericol în faţa mea; apoi, urcam pe o frânghie, în spatele meu era o altă persoană, dar nu vedeam capătul şi mici cum aş putea să urc. Înseamnă că cei care fac eforturi singuri pentru a ajunge în împărăţia cerului, sau către ce e mai înalt, se străduie în zadar şi sunt supuşi unui permanent pericol; e mai uşor când te adresezi lui Dumnezeu care ne ajută în asemenea lucruri, şi…

18 – 19 octombrie

1. Visam cum un câine mare, pe care-l credeam legat, zbura spre mine şi mă muşca de picior; sosi cineva care-i ţinu îngrozitoarele fălci ca să nu poată să-mi facă şi mai mult rău. Asta înseamnă că am auzit, în ajun, la Colegiul de Medicină1, un discurs, şi că am fost plin de orgoliu gândindu-mă la faptul că voi fi, poate, pomenit drept cel care înţelege anatomia cel mai bine; totuşi eram mulţumit că asta nu s-a întâmplat. Îmi apăru, în viziune, noaptea următoare, cum un şchiop pleca de la mine, ceea ce trebuie să însemne că din cauza acelei muşcături deveneam şchiop.

NOTA

1 Colegiul de Medicină, adică Surgeon’s Hall, o casă din Londra unde se reuneau chirurgii.

19 – 20

1. Se făcea că vedeam multe animale, unul după altul; ultimele îşi desfăşurau aripile lor; erau dragoni; le-am scăpat, zburând deasupra lor; totuşi, m-am împiedicat de unul. Asemenea dragoni înseamnă amores spurios1, care au aerul de a nu fi dragoni, atâta timp cât nu poţi să le vezi aripile; tocmai eram pe punctul de a scrie despre acest subiect.

NOTĂ

1 Amores spurios – dorinţe vinovate.

20 – 21

1. A fost întru totul remarcabil şi milostiv, în ajun, m-am găsit nedemn de întreaga îndurare pe care Dumnezeu mi-o arată, dat fiind că iubirea de sine şi orgoliul sunt atât de profund înrădăcinate în mine; în consecinţă, mă rugam la Dumnezeu să le ia de la mine, căci mie nu-mi stă în putinţă s-o fac. Seara, m-am găsit într-o situaţie ciudată, în care încă nu mă regăsisem; se făcea că deznădăjduisem să mai caut graţia lui Dumnezeu, cu toate că ştiam bine că Dumnezeu e îndurător, că mai ales mie mi-a arătat o

îndurare cu mult mai mare decât altora; aveam o nelinişte în suflet şi nu în simţuri, fără cea mai mică durere în corp, astfel încât ea nu era percepută de simţuri. Am adormit cu asta în gând. Îmi apărură doi câini care mă urmăreau de aproape, mi-a trebuit mult timp ca să scap de ei, şi mi se spuse, în gând, că durerea asta stranie era destinată să mă vindece de aceşti câini; în aşa fel încât această durere survine când trebuie extirpată rădăcina a ceea ce există în adânc lucru demn de reţinut şi de păstrat mereu în gânduri.

2. Apoi, am văzut un rege mare, care era regele Franţei; mergea fără suite şi avea o casă mizerabilă şi nimic nu te făcea să-l consideri rege. O persoană care era cu mine părea că nu vrea să-l recunoască drept rege; spuneam că el are o asemenea natură încât nu-i păsa de asta; era politicos cu toţi, imparţial, vorbea de asemenea cu mine. Când a ieşit din casă, tot nu avea nicio suită, dar lua asupra sa greutăţile altora, şi le purta ca pe veşminte; de acolo a mai ieşit o foarte numeroasă companie; fusese acolo o mare ceremonie. Apoi, am văzut-o pe regină; când a sosit cameristul curţii şi a făcut o plecăciune, ea a făcut de asemenea o révérence adâncă; nu era niciun orgoliu în ea. Înseamnă că nu e nici cel mai mic orgoliu în Hristos, că se face pe sine asemănător altora, cu toate că el e cel mai mare dintre regi, şi nu ţine cont că e mare, după cum ia greutatea altora pe umerii săi. Regina, care este sapientia, e de asemenea fără amor propriu şi nu se ţine mai presus de alţii pentru că ea este regină.

26 – 27 octombrie

1. Mi s-a spus mai înainte că pe 27 octombrie va reveni, atunci când aveam să întreprind Cultum et amorem Dei. Mi se părea că era Hristos însuşi, cel pe care-l frecventam ca pe un oarecare, fără façons. El împrumută o mică sumă de la cineva, cam cinci pfenigi: eram contrariat că nu-mi ceruse mie asta; am scos două monede, din care

am lăsat una să cadă pe jos, apoi încă una; el mă întrebă ce era, i-am spus că găsisem doi bănuţi şi că trebuie să fi lăsat să cadă pe jos unul; i-am dat bănuţii şi El i-a luat. Era într-o innocence de un asemenea fel încât mi se părea că trăim împreună, era status innocentiae.

2. Apoi eram într-o cameră cu un alt cunoscut – sau cu o rudă – şi ziceam că voiam să-i arăt că locuiam bine, ieşeam cu el mai întâi printr-o cameră lungă care ducea departe, o cameră înăuntrul unei camere, dar care nu-mi aparţinea; cineva în pat întreba ce vrea el. A ieşit cu el până în sala mea; când am deschis uşa, am văzut că acolo, exact în faţa mea, se instalase o piaţă; erau multe mărfuri. De acolo, în exterior, se vedea aripa unui mare palais, care fu doborâtă; atunci, în faţă şi în părţi, totul apăru umplut de vase frumoase, strălucitoare, de porcelaine, care-mi păreau făcute de curând; într-o parte, totul era în curs de instalare; apoi am intrat în cămăruţa mea, care strălucea de asemenea. Înseamnă că tot lucrul pe care sunt pe punctul de a-l face este în numele lui Dumnezeu, în faţă, De culm Dei, în părţi, De amore, şi că nu trebuie să iau altă marfă, ci numai pe a mea; cum era în sala mea, cea pe care o închiriasem, camera mea; alături era alt lucru, iar camerele din cealaltă parte erau ceea ce nu-mi aparţinea. Dumnezeu să mă îndrume pe calea cea dreaptă, Hristos spunea că nu trebuie să întreprind nimic fără el.

3. Mă suiam pe un cal frumos, negru – erau doi – era curajos, mai întâi se rătăci, dar apoi se întoarse. Era ceea ce trebuia să întreprind, lucru care îmi era încă obscur, dar până la urmă voi ajunge pe calea cea bună.

4. Apoi se făcea că mergeam cu prietenul meu printr-un culoar lung; veni o fată frumoasă care-i căzu în braţe şi care i se plângea de ceva; o întrebam dacă-l cunoştea, nu răspundea, am luat-o de la el şi o duceam de braţ. Era celălalt lucru al meu căruia ea i se adresa şi de la care eu am luat-o.

5. Dimineaţa mi-a apărut în viziune acea piaţă, care era un disting1 în casa tatălui meu la Uppsala, în sala de deasupra, la intrare şi peste tot, de altfel. Asta înseamnă acelaşi lucru.

6. Dimineaţa, când m-am trezit, am fost cuprins din nou de acel leşin sau deliquium2 – ca acum 6 sau 7 ani, la Amsterdam, când începusem Oecon. regni anim. – dar mult mai subtil – încât mi se părea că sunt aproape de moarte. M-a apucat când am văzut lumina; m-am aruncat cu faţa în jos; trecu totuşi încet, încet, în timp ce eram cuprins de aţipeli uşoare; astfel că acest deliquium era mai profund şi mai intim, dar a dispărut aproape imediat. Înseamnă că atunci capul îmi era într-adevăr curăţat şi purificat de ceea ce împiedică aceste gânduri, cum a fost şi data trecută, dat fiind că am avut o penetration, mai ales pentru scris; la fel cum se făcea acum că scriam într-un style frumos.

NOTE

1 Disting – cuvânt vechi, din timpul păgânismului suedez, desemnând un fel de bâlci care se ţinea în apropierea templului, în timpul marelui thing (adunarea oamenilor liberi) anual.

2 Deliquium – inconştienţă.

Începând de aici manuscrisul lui Swedenborg lasă câteva foi albe, după care urmează relatarea visului care are loc cam la aceeaşi dată. După relatarea ultimului vis urmează câteva pagini acoperite de note de plată de la Haga şi Londra şi, pe ultima pagină, o notă în latină asupra prostituatelor şi preţului lor ridicat.

11 – 12

1. Mi se părea că eram cu Oelreich şi cu două femei. El se culcă şi apoi se făcea că eram la o femeie; el o dezbrăca. Îmi veni în gând – ceea ce povesteam – că eu eram de asemenea culcat cu o femeie şi tatăl meu vedea asta şi trecea fără să spună un cuvânt.

2. L-am părăsit pe Oelreich, şi pe drum era o apă

adâncă, dar într-o parte era foarte puţină apă, exista o cărare, am apucat-o pe acolo într-o parte, mi se părea că nu trebuie să merg prin apa adâncă.

3. Mi se părea că explodase un proiectil deasupra mea, şi răspândea o jerbă de scântei frumoase: iubire pentru Cel de Sus, poate.